

ACTA
DIEI FESTI SEMISAECULARIS

UNIVERSITATIS LITTERARUM REGIAE
HUNGARICAE FRANCISCO-JOSEPHINAE

SZEGEDINI DIE XXIX. MENSIS JUNII

ANNO MCMXXII. CELEBRATI.

B 579

SZEGED,
SZEGED VÁROSI NYOMDA ÉS KÖNYVKIADÓ R.-T.
1923.

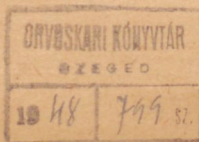
SZTE Egyetemi Könyvtár
Egyetemi Gyűjtemény
2

HELYBEN
OLVASHATÓ

SZTE Egyetemi Könyvtár

J000729879

I.

De rebus diei festo antecedentibus.

Senatus Academicus Universitatis Litterarum in consessu anno 1921. die 30. mensis Novembris habito auctore Gasparo *Menyhárth*, Rectore Magnifico illius anni decrevit, ut festus dies anni quinquagesimi Universitatis conditae sollemnibus publicis celebraretur, quorum praeparandorum causa praeside Rectore elegit Alexandrum *Márki*, prodecanum ordinis philosophorum et Carolum *Tóth*, decanum ordinis iuris et politicae consultorum.

In consessu senatus die 14. mensis Decembris habito Rector Magnificus ex decreto virorum delectorum senatui proposuit, ut historia Universitatis semisaecularis a docto quodam viro perscriberetur. Quod munus senatus Alexandro *Márki* mandavit.

Die 26. mensis Aprilis anno 1922. adhortatione ex loco superiore impulsus Senatus decrevit 1. ut dies festus latius splendidiusque celebraretur, ad quem etiam externae Universitates societatesque litterarum invitarentur, constituitque, ut ludi sollemnes die 29. mensis Iunii haberentur; 2. ut ex singulis ordinibus terni viri ad praeparandos ludos eligerentur, administratio-nem autem ludorum Paulo *Szandtner*, prodecano ordinis iuris mandavit. 3. Delegit viros, qui muneribus diversis fungerentur.

In consessu extraordinario die 2. mensis Iunii habito Senatus ordinibus auctoribus decrevit, at *Andreas Dudits* jun. pro anno scholastico 1919/20. gradum doctorum philosophiae sub auspiciis Gubernatoris adipiscendi causa, *Alexius Boér* jun. pro anno scholastico 1920/21. gradum doctorum politicae, *Stephanus Diószeghy* autem pro anno schol. 1921/22. gradum doctorum politicae sub auspiciis Gubernatoris adipiscendi causa viris summis clavum rerum sacrarum institutionisque publicae tenentibus commendarentur. Eodem consessu cognovit senatus ex relatione

Rectoris Magnifici ordines iuris et politicae consultorum, philosophorum et mathematicorum naturaeque scrutatorum decrevisse, ut ludis sollemnibus etiam *doctores honoris causa* crearentur. Provisum est etiam, ut a viris delectis *Nicolaus Horthy*, gubernator Hungariae, *Josephus*, archidux regius, Comes *Stephanus Bethlen* gubernaculi praeses cum viris rem publicam administrantibus ad diem festum invitarentur, litteraeque confectae sunt, per quas diversa collegia, societates, universitates litterarum singulique viri celeberrimi in partem ludorum sollemnium venire iuberentur. Verba litterarum per quas universitates exterarum gentium invitabantur, haec fuerunt:

*Universitas Litterarum Regia
Hungarica Francisco-Josephina*

*lege XIX. anni 1872 in civitate Kolozsvarensi (Kolozsvár), urbe regis
Matthiae condita, lege autem XXV. anni 1921. Szegedinum (Szeged)
translata*

*hospitaliter rogat atque orat, ut festos dies semisaeculares Szegedini
in Hungaria anno 1922. die XXIX. mensis Junii celebrantibus interesse,
nomenque viri doctissimi hac vice functuri necnon diem adventus eius
nobis nuntiare dignetur.*

Dr. Gasparus Menyhárth,
Rector Universitatis.

Invitationi multi satisfacere parati erant, multique, imprimis universitates exterarum gentium longinquitatem itinerum vel negotia excusantes salutationes gratulationesque mittebant quae in appendice huius libelli leguntur.

II.

De die festo a. d. III. Kal. Jul. habito.

Dies sollemnis semisaecularis initium cepit hora decima honoribus divinis in cunctis templis habitis. Hora autem undecima *Nicolaus Horthy*, gubernator Hungariae cum comitatu ingressus in aulam Universitatis celebrantibus refertam et consessus sollemnis inceptus est. Ordo autem rerum hic fuit:

I. Rector Magnificus orabat Credo Hungaricum: „*Credo unum Deum, credo unam Patriam, credo unicam divinam aeternam Justitiam, credo Hungariam resurrecturam.*“

II. Rector Magnificus consessum sollemnem his verbis exorsus est:

Gubernator Altissime!

Gratiis pro omni favore Dei aeterni in cunctis templis actis hic in aula litterarum convenimus, ut diei Universitatis nostrae die XXIX mensis Maii anno MDCCCLXXII conditae memores anno semestri centesimo confecto etiam in luctu nostro festa sollemnia celebraremus.

Labore quem Universitas nostra per hoc semisaeculum peregit, imprimis consilia eius nationis adjuvantur quae hanc Universitatem vivere ac vigere voluit. Beatos autem nos esse fatemur; conscientiam enim operis bene perfecti habemus, cum videmus nationem nostram festi diei nostri ex animi sententia participem esse factam.

Cum honore deditioneque nationi debita saluto Vestram Altitudinem, virum principem nationis proculcatae, sed caput in altum erigentis et vivere volentis, quem Hungaria optime de natione sananda et erigenda merentem sibi imperioque rei publicae praeposuit.

Nomine Universitatis gratias ago Vestrae Altitudini pro beneficio, quod diem festum nostrum praesens diem festum

etiam nationis esse voluit quodque institutione doctorum sub auspiciis Gubernatoris creandorum primum in nostra Universitate concessa Universitatem nostram ornare dignatus est.

Honore summo rogo Vestram Altitudinem, ut potestatem consessus sollemnis habendi dare dignetur.

Post potestatem a Gubernatore datam Rector Magnificus hanc orationem habuit:

Gubernator Altissime!

Altitudines Regiae!

Consessus sollemnis venerabilis!

Profecto non solum mihi, sed pluribus etiam conspicuum est hoc anno plura instituta formationesque sociales cursum semisaecularem confecisse. Cur hoc ita factum sit, facile intellegitur. Ante quinquaginta enim annos erat tempus quo natio oppressione liberata et ad vitam novam resuscitata, cum se pluribus de causis parum in doctrinis profecisse sentiret, vehementer festinare coepit, ut ingenii vires excoleret. Hoc tempore etiam nostra Universitas Litterarum post diuturnas considerationes condita aperta est, quo facto sine dubio intermissio plurium saeculorum réparabatur rataque facta sunt vota nationis, quae in unum corpus coaluerat. Quis tum crederet vel somniaret fata Universitatis Hungaricae Transsilvanae intra quinquaginta annos etiam tertium expleri, ut hoc iam accidit Universitati Stephani Báthory anno MDCIII, et ad novam vitam resuscitatae anno MDCLXXXVI iterum?

Sed nolimus turbare seriem rerum gestarum. Silentio, sine ulla sollemnitate, ut liberos hominis pauperis decet, Universitas nova nationis tunc admodum pauperis cursum incepit suum. Pannis velata lucem primam viderat. Et inimici — nam erant et etiam nunc sunt — qui alteram Universitatem Hungaricam condi noluerant, vaticinatores rerum eventu probati sibi visi sunt, cum Universitas primo anno auditores tantum 269 haberet. Sane etiam anno scholastico vicesimo uno auditores tantum 611 numerabantur. At si quis reputaverit Universitates non uno die condi, sed paullatim crescere, is profecto intelleget novam Universitatem, dum ad eum pervenerit gradum quo sororibus natu maioribus contendere possit in doctrinis tradendis, plures auditores ne e proximis quidem regionibus ad se trahere posse. Qui autem consideraverit Universitem novam non ex veteribus incrementa capere, sed per assiduam operam humanum cultum civi-

lemque augmentem sibi quasi ex nihilo creare, i. e. ex ea parte societatis humanae, quae ad id tempus doctrinarum bonarumque artium expers fuerat, is intellet incrementa Universitatum novarum laboribus assiduis longinquorum annorum deberi.

Quis sanus exspectet fructus a propagine unum annum nata? Quis non respectet alias quoque causas, cur id fieri nequeat? Sed ardens manus professorum Universitatis iuvenilem aetatem agentis non offendebatur illa neglegentia virorum imperium rerum publicarum tenentium qui nostrae Universitati partes secundas dare malebant. Virtute atque industria strenuoque labore fundamenta ii futurae magnitudinis iaciebant, Septem adhuc vivunt ex viris, qui difficillimum hunc laborem susceperunt. Duo iam pridem ad Universitatem Budapestinensem sunt transgressi. *Alexander Plósz* iuris Hungarici legis ferendae, *Victor Concha* scientiae politicae in Hungaria sunt conditores et etiam nunc praeceptores, *Clemens Óvári* atque *Alexander Kolosváry* indagatores impigri iuris antiqui Hungarici, *Victor Csiky*, *Gabriel Vályi*, *Antonius Koch* aetate iam confecta otio fruuntur. Vehementer dolemus, quod nunc iis carere cogimur. Scimus ipsique scribunt *Plósz*, *Concha*, *Óváry*, *Koch*, *Kolosváry* (hic, quod valde dolemus, lecto affixus) infirma valetudine se impeditos esse, quominus ludi sollemnis nostri partem capere possent. *Concha* autem scribit: „*Vitae meae pulchrum somnium erat, si Deo adiuvante diem festum semisaecularem Universitatis Francisco-Josephinae conditae valetudine firma vidissem, diem celebrantibus interesse.*“

Accipiant gratos memoresque nostros animos sentiantque amorem quo ingenuam eorum speciem amplectimur hoc die anniversario memorabili propter operam strenuam animo forti fiduciaequae pleno peractam, qua famam bonam Universitatis condiderunt.

Eorum autem memoria qui operis condendi participes iam in patria caelesti prosperis rerum eventibus gaudent, sit benedicta! Omnibusque iis qui operam bene inceptam postea exsequiebantur, gratias agimus honoremque habemus, quod Almam Matrem nostram amore ac diligentia amplectebantur. Assiduo enim duroque eorum labore factum est, ut, simulac re nummaria regni nostri meliore facta fieri potuit, ut intermissiones damnaque annorum viginti quinque repararentur (de qua re optime meritis est Comes Dr. Julius Wlassics, illis temporibus a die XV. m. Ianuarii anno MDCCCXCV clavum ministerii rerum sacrarum

publicaeque institutionis tenens qui pro Universitate nihil non faciebat, quam ob rem etiam hoc loco gratias illi maximas nos debere libenter fatemur), ut Universitas omnibus rebus instrueretur, insula aedificii centralis cum duobus contignationibus, clinicae magnificae bibliothecaeque cuius parem tota Europa vix invenias et quam visuri multi etiam alienigenarum adveniebant, institutum demum zoologicum singulari cura exaedificarentur cathedraeque novae constituerentur: numerus collegiorum per semestre habitorem a 91 ad 250 augetur, ita ut ab anno MDCMIV—V usque ad MDCMXIV, quo bellum gentium incepit, numerus auditorum Universitatis semper circa 2500 esset et sic inter Universitates Europae non ultimum locum teneret.

Et si, ut opinor, verum est Universitates augendo humano cultui civilique aptas ipsas sibi augere numerum iuvenum discendi cupidorum, numerus supra dictus non solum multitudinem ipsam indicat, sed etiam gradum processumque cultus humani opera eius Universitatis impetratum, cuius inter auditores praeter filios Transsilvaniae etiam filii Hungariae superioris, regionumque trans Danuvium meridianarumque usque ad Fanum Sancti Viti Flamonensis non pauci inveniebantur. Et haec non iactationis causa dicta sunt. Ipsos numeros introduxi loquentes.

Non est nunc meum res gestas annorum quinquaginta praeteritorum vel summam adumbrare, minus etiam vim ostendere nostrae Universitatis in historia humani cultus civilisque Hungariae. Aliorum sit hoc munus qui ista profitentur. Qui sine dubio recordabuntur etiam verborum regis Rumaenorum, quae „nova“ Universitate in sede nostra labore quinquaginta annorum exstructa atque ornata inaugurata dicta sunt. „*Hic, inquit, in hac urbe sub imperium hesternum Universitas tum Hungarica dicta centrum indolis Hungaricae factum est . . . et adversus omnia alia studia nationalia mentem Hungaricam fovebat.*“

Opinor his dictis etiam invito auctore inesse laudem et gloriam nostrae Universitatis nunquam evanescentem.

Equidem laetor, quod natio nostra etiam immensa illa calamitate oppressa, resurrectionis fide habita intellectisque testimoniis praeteritorum temporum servavit sibi Universitatem, qua re probata sunt verba praeceptoris mei, mox collegae atque ante me rectoris pia memoria culti, *Ludovici Farkas*, quae sollemni oratione festo die Universitatis nostrae inauguratae habita veluti vaticinans dixit: „*Quotiescunque haec natio post bella cruenta patriamque devastantia sibi reddita est et ex ruinis*

aedificare cepit, Universitatis inter robora patriae nunquam immemor fuit."

Grato equidem animo sentio nationem societatemque amore Universitatem nostram amplecti etiam festum diem semi-saecularem celebrantem.

Quam ob rem cum Altissimo Gubernatori Hungariae, Altitudinibus Regiis, Comitiis regni Hungariae, virisque clavum imperii tenentibus, Universitatibus Litterarum Academiisque, magistratibus comitatum, societatibus litterariis omnibusque hospitibus carissimis gratias ex animi sententia dico, persuasus his sollemnitatibus initium vitae novae nationis et sic etiam Claudiopolis nostrae ver novum incepturae significari, consensum sollemnem animo elato exordior.

III. Dr. *Carolus Tóth*, decanus ordinis iuris et politicae consultorum hanc orationem habuit:

Gubernator Altissime!

Altitudines Regiae!

Consensus sollemnis venerabilis!

More usitato vetereque Universitatis nostrae, ut festis diebus terminos quasi vitae Universitatis significantibus post Rectorem decanus eius ordinis loquatur, a quo Rector datus est — nunc, ut verba faciam, obligor.

Mos etiam praecipit, ut decanus tali tempore de quadam quaestione doctrinae disserat. Sit mihi fas nunc ab hoc more discedere propterque hoc ipsam rerum insolentiam excusare. Natio nostra hodie de vita sua dimicat. Pax quidem facta est, sed dimicatio nondum finita. Bellum enim in animis perpetuum geritur. In hac animorum conditione, apud hunc terminum vitae Universitatis rationibus fortasse probatum esse videbitur de quaestione agere quae et cum certamine magno nationis et cum vita Universitatis coniuncta esse, eiusque momentum gravissimum fuisse videtur: hic ante tribunal totius fere nationis exquirere, quo modo Universitas nostra adversus imperium Rumaenorum Hungariam obsidentium Universitate violenter adempta se gesserit.

Quae quidem quaestio non Universitatem solum, sed nationem universam, non praeterita tempora, sed praesentia et futura attingit, quaestioque non soluta mansura est, donec „restitutio in integrum" efficietur.

Dixi hanc rationem nostram momentum gravissimum

annorum quinquaginta praeteritorum fuisse. Quae sententia mira fortasse videbitur festo hoc die eius Universitatis, quae labore strenno ac duro famam nationi non solum in patria nostra augustiore, Transsilvania, sed etiam tota Europa acquisivit. Sed Universitates nusquam et nunquam erant institutiones solum in artibus versantes. Munus quidem primum est Universitatum, ut doctrinis colendis patriae serviant, sed ei serviant omni ratione, omnibus vitae momentis. Universitates semper et ubique vires, facultates, speciem formamque cogitatum nationum in medium proferunt. Hoc est, cur „minoritates“ — ut dicunt — „nationalitatum“ sibi Universitates acquirere semper pertinaciter sint conatae. Quodque hoc praecipue ad Universitates Hungaricas refertur, eventus ipsa natura factus est conditionis rerum nostrarum, in quibus nos mille per annos, per totam nationis vitam certamina perpetua „minoritatum“ habebamus pro cultu atque humanitate nostro et pro libertate.

Quid autem dicam de Universitate Transsilvaniae?

Nos ibi, procul in Oriente, ad ripam fluvii Samosii castellum Hungarorum saxis impositum fuimus, ubi vires cogitationesque nationis ad imperium vocatae, genii denique nationis deponebantur et defendebantur.

Certaminibus quinquaginta annorum corroborati vigilabamus in atris bellorum tempestatibus. Personam gerebamus fiducia, spei certae in rebus futuris nationis positae, voluntatis ad omnia paratae et usque ad victoriam non desperantis — non sine dubitatione, non sine angoribus animi, sed semper haud incscii, si non vicerimus, actum esse de nobis, comminutum iri nos ac dissectum.

Et factum est, ut eventus rerum incredibili crudelitate fidem nostram funditus everterent. Catastrophā imminebat. Foris acies exercitus nostri disiecta erat. Domi autem, in terra fecunda Hungariae, sed quid dico, non in terra, in urbe capitali noxia exarduit ignis spiritu palustri excitatus, et planitiem Hungaricam usque ad finem devastavit.

Tempora iniqua etiam Universitati venerunt. Imperium revolutionis mensis Octobris decrevit, ut nomen conditoris Universitatis, regis *Francisci Iosephi I.* de titulo et sigillis Universitatis deleretur, effigies eius auferretur, in insignibus regni corona sancta contegeretur. Quasi contegi illa unquam possit! Praeceptoribus Universitatis protinus potestas est data, ut iusiurandum fidei sine crimine infidelitatis in nomen principis Ru-

maenorum dare possent, et invitati erant, ut societates fabrum inirent. Quae omnia a professoribus Universitatis repudiata sunt.

Universitas Kolozsvarensis etiam tunc stetit fortiter, non tremefacta. In mutabilitate rerum horribili pronuntiabat doctrinam et vitam nationis aeternam esse.

Tum ultimus ictus pugni parabatur. Venerunt Rumaeni, venerunt agmina, primum non multi, timide, mox nullo resistente plures. Et die natali Jesu Christi ex civitate Kolozsvarensi *Cluj* factum est. Postea venerunt insectationes, designationes obsidum, stipendia imperata, calamitates, miseria.

Die X. mensis Maii scriptum allatum est praefecturae Clujensis ad Rectorem Magnificum quo edictum ministri cultus atque institutionis publicae Rumaenorum continebatur:

Mane diei abhinc tertio adfore in aula Universitatis legatum ministri, ut imperium Universitatis accipiat. Tradenda esse cuncta Universitatis loca, res instructas, bibliothecas, seminaria, instituta, clinicae, res omnes, quas cultus humanus, doctrina, voluntas, perseverantia Hungarorum per semisaeculum conferebant.

Professores singulos ad iusiurandum dandum provocandos esse. Eos qui iusiurandum dederint, in cathedris suis mauros, sed rei scholasticae causa usque ad autumnum etiam eos manere posse, qui iusiurandum dare recusaverint, modo si imperium Rumaenorum agnoverint.

Hoc erat edictum Rumaenorum.

Et venit dies tertius, dies XII. mensis Maii. Universitas militibus Rumaenis cingebatur. Et venit secretarius status Rumaeni cum comitibus. Accepit eum cum senatu Rector Magnificus canis capillis, Dr. Stephanus *Schneller* tradiditque responsum Universitatis:

Nos iuriurando regno Hungarico dato fideles manebimus, idque nullo modo violabimus. Consilium dirigens imperii Rumaeni Cibiniense non agnoscimus, imperium Rumaenum esse vetamus. Universitatem resque eius non trademus.

Professores singuli interrogabantur. Ad iusiurandum Rumaenis dandum nemo eorum adduci potuit. Professores paratos esse se fatebantur rei scholasticae iuvenum causa servire, sed solum salva libertate docendi automiaque Universitatis integroque imperio Hungarico in rebus Universitatis.

Statim imperium Rumaenum proclamatum est. Universitas statim violentur adempta, professores amoti. Juvenes ante an-

num scholasticum finitum, ante examina tentata consilii inopes in porticibus Universitatis se premebant. Rector novus ad alterum annum electus, Dr. Valentinus *Kolosváry* ad eos loquebatur. Dixit de perseverantia, dixit de caritate patriae, dixit de temporibus futuris melioribus, dixit lacrimis obortis. Et lacrimis implebantur oculi iuvenum, albescebant vultus, contremebant labra, manus in pugnos comprimebantur.

Professores et discipuli sine voce, defixis oculis discedebant. Universitas vacua manebat.

Consummatum est.

Valentinus *Kolosváry* revera orationem illam habuit. Universitas violentiae illatae „passive“ certe resistebat. Valentinus autem *Kolosváry* propter illam orationem proditor patriae in iudicium castrense vocatus est. Professores Universitatis urgebantur, vexabantur, domibus eiciebantur, victu spoliabantur.

Et nunc hic stamus ante tribunal nationis demissis capitibus et quaerimus — nostro periculo —: rectene fecerimus?

Criminationes non raro acerbas audiebamus quas ex bona fide natas esse non negaverim. Dicebatur: nulla religione factum esse, ut Transsilvani ad extremum resisterent, ut tot familiae bonae frugique magistratuum Hungaricorum calamitate affligerentur. Utilius fuisse conditionibus servatis, rebus accommodatis ex interiore parte commoda Hungarorum defendere. Sic Hungaros Transsilvanos sine duce relictos brevi confectum consumptumque iri, et si quando lux illuxisset, defore Hungaros, qui illa frui possent.

Quo longius a rebus gestis distamus, eo lucidius apparet nos recte fecisse. Mense enim Maio anni MCMXIX in Transsilvania sic se res habebant: Transsilvania ad Hungariam pertinet. Pax Trianonensis nondum facta est. Imperium a consilio dirigenti Cibiniensi, id est ab imperio ex rerum commutatione nato exercetur. Foris autem afferuntur nuntii laeti ex Britannia, ex Franco-Gallia, Bucaresta. Afferuntur tabulae geographicae, quibus ostenditur, solum angulum Coronensem periturum, cetera cuncta mansura. Et afferuntur nuntii etiam hinc, Szegedino, a viris principatum tenentibus, consilii publici etiam nunc auctoribus; non omnia periisse, perseverandum esse! Et recte nos ab iis admonites esse docet liber *Nittii*, omniaque ex eo tempore facta quibus apparet, si „bolsevismus“ non fuisset vel citius confectus esset, si invasio Rumaenorum non redintegrata esset, nationem exitii huius horribilis expertem esse. His de causis spem, fidu-

ciam sui, inter dubitationes autem animum fortem professores Universitatis, prae ceteros *Michael Réz* sustentabat. Sed et nos omnes sustentavimus qui hanc pacem rationis expertem fieri nullo modo posse credebamus.

Ad haec accessit, quod Rumaeni iam ceteros magistratus publicos omnes, sed nondum Universitatem occupabant. Magistratus ipsos dimiserunt. Hi iam per plures menses vitam in egestate degebant. Sola Universitas stabat incolumis. Hanc attingere nondum audebant.

Quaero nunc: hoc rerum statu, cum conspectus lacrimabundus, inter spem desperationemque haesitans omnis Transilvaniae, cum oculi lacrimis repleti virorum et familiarum per tot iam menses in egestate degentium ad Universitatem intenti expectabant, quid illa faceret, quae ad id tempus nulla iniuria laesa fuerat, num sibi constaret, cum de salute praeceptorum ageretur; quaero, num hoc rerum statu viris honestis aliter agere licuerit?

Sed quaerere etiam audeo: num aliter decernere iis licuerit, si solum sapientia quae dicitur politica res perpendamus?

Hic rerum status admodum similis est statui rerum temporibus „absolutismi“. Etiam tum non vires unius potestatis, sed unitae vires potestatum nobis infestarum nos perdiderunt. Tum quoque „passivitas“ erat opus, ut superstites esse honorificeque surgere possemus. Tum quoque nova quadam, nobisque fausta dispositione potestatum primariarum indigebamus, ut resurgeremus.

Sic se res etiam nunc habet. Nunc etiam sic se habebit.

Nos, populus parvus Hungarus „granum pulveris“ sumus pro viribus potestatum primariarum. Sic nostra fortuna ex compositione virium externarum pendet. Parvitate nostra, si quid acciderit, re ipsa „passivitas“ praescribitur. Sed quamquam puncti minimi instar esse videmur, tam duri quarzi crystallini similes, quod — ut temporibus peractis declaratur, — haud facile conteratur, cuiusque ceterae gentes indigeant.

Rursus quid „activitas“ valeret, ex eventibus rerum apparuit. Nam etsi bona fides, caritas patriae apud eos, qui „activitate“ uti maluerunt, non sit in dubium vocanda, factis ipsis haec arguuntur:

Pars eorum qui magistratus quosdam tenentes iusiurandum Rumaenis dederunt, locis amovebantur. Qui relinquebantur, locis inferioribus palpitant.

Sed ne in rebus quidem politicis „activitate“ successus rerum expectatus efficiebatur. Id solum effectum est, ut gentibus declareretur gentem Hungaricam de sorte sua se consolari. Sed defensio „minoritatum“ non audita est. Hanc confirmare unica potestas terrestris poterit, potestas parva Hungariae.

Hanc „passivitatem“ cum perpessione, aerumna, acerbitate coniunctam esse quis neget? Sed Hungariae nunc advenit tempus calamitatum. Haec passivitas, et lacrimae, labores, ignominiaeque ex ea nata procreant eas vires recte moratas, ex quibus Hungaria denuo nascetur. Quodque ad haec fundamenta honestatis etiam nostrae Universitati contigit primariorum lapidum unum ponere, haec laus est aeterna nostra, pro qua perpetuo pia vota Deo omnipotenti faciemus. Sic Universitas tot labores perpessa, iactata, irrita, omnibus opibus spoliata, sed casta atque immaculata stat hic coram natione.

Hic autem dies sollemnis, quod ad causas, effectum naturamque attinet, rationibus supra expositis prorsus congruit. Ut tum ibi, sic nunc hic — neminem nihilque timentes — profiteamur fidem nos habere rebus huius nationis futuris.

Inter responsa ad invitationes nostras ab Universitatibus externis accepta, id, quod ab Universitate Gissensi missum est, inprimis animum meum arripuit. Spiritus enim elatus Germanorum eo manifestatur. Haec enim nobis scribunt: „Quod vero post calamitates belli infelicissimi translata Academiae Vestrae sede *terram, non animum mutastis*, id faustum nobis auspiciū videtur *animi fortis impavidique*.“ Nosque hoc sollemni momento temporis Universitatem Gissensem certiore facimus expectationem eorum nos non esse decepturos.

Nos hic in media planitie Hungarica arbor sumus interdictionem nuntians. Nos exclamatio ad sidera sublata sumus, quae planitiem magnam Hungaricam quiescere non sinit. Nos fremimus simul cum tempestate in noctem hanc caliginosam Hungariae: nos hac sorte non acquiescere, nos impavide elaboraturos pro futuris nationis temporibus. Nos vivere velle.

In ripa Tibisci statua alba stat velo lugubri caput adoperta. Hac statua alba natio Hungarica repraesentatur. Nos nihil aliud, nisi legem naturae pronuntiamus. Pronuntiamus nulla voluntate hominum, nulla vi terrestri deleri posse coronam montium Carpatium, in tres partes dissecari Tibiscum Hungaricum, extinguī caritatem patriae in animis hominum ducenties centenorum milium.

Dicendi iam finem faciam. Hoc momento memorabilis temporis memini dictorum Stephani Széchenyi. Qui haec scribit: „*Gens Hungarorum gens est aetatem puerilem agens. Nunc nihilo par, sed „omnis“ fieri potens, si modo intellet, se nihil esse. Duos tantum inimicos habet: Opinionem praeiudicatam et de se nimiam.*“ Haec ait Széchenyi.

„*Opinio praeiudicata*“ . . . hoc est odium ex ea natum, discordia, vires nationis oppositae, classes sectaeque contra se incitatae.

Et „*nimia de se opinio*“ . . . haec est fiducia virium superba, commoda nationis, etiam minima relictæ in discrimen vocans.

Ab his duobus inimicis tuebatur Széchenyi nationem suam. Etiam nunc hi duo nos ad perniciem trahunt. Attamen Trianonis oblivisci non licet, ubi de omnibus actum est, etiam de principatu. Ibi de omni iure decedendum erat.

Attamen de una re non decessimus: de fide speque temporis futuri melioris. Et non periit subsidium huius fidei: iuventus Hungarica. Haec nobis mansit animo integro vere Hungarico, voluntate omnia perrumpenti.

Equidem hoc momento temporis sollemni unum oro a Deo omnipotenti, ut confirmet animos iuvenum cunctorum Hungaricorum cis et trans limites. Impleat eos spiritu Stephani Széchenyi, ut ex hac societate nostra dilacerata unam facere, rationes virium recte perpendere, et animo forti exspectare, semper exspectare, sed si tempora venerint, etiam agere possint.

Stent omnes iuvenes Hungarici fortiter et constanter pone illum virum quem his temporibus iniquis divina nobis dedit Providentia, qui verba illa Széchenyiana fatetur, qui unitatis et considerationis severae personam gerit: stent uniti — ut e republica est — pone Gubernatorem Hungariae.

IV. *Gabriel Kovács* studiosus medicinae nomine iuventutis Academicæ salvere iussit Universitatem.

V. Dr. *Joannes Csengery*, decanus ordinis philosophorum, philologorum, historicorum carmen suum semisaeculare recitavit:

CARMEN SEMISAECULARE.

Perventum est ad finem semisaeculi:
 Paullum datur fortasse requiescere.
 Viam laboris denuo dum pergimus,
 Celebrabimus hic iure laetum hunc diem.

Deo potenti agamus grates maximas,
 Caliginosa nocte qui non defuit,
 Atque interire filios non passus est,
 Quos sustinebat et spes et amor, fides.

Illic si nobis illuxisset hic dies,
 O Alma Mater, incunabulis tuis,
 Quae nunc levaret animos superbia
 Respicientes iam peracta tempora!
 En, diceremus, non frustra contendimus,
 Ager ferax est nostra consitus manu
 Et gloriose splendet lumen artium
 Super Athenas parvas ad Samosium.

O parvae Athenae! Bella Claudiopoli
 Sacrataque Aula tu bonarum artium,
 Quid factum ex te? Quo devenisti, eheu?
 Quem luctum, o quam aegritudinem dabas!
 Proh di, quis unquam crederet, vestigia
 Calcare nostra quondam in te barbaros,
 Memorem esse non licere te tui,
 Lacrimisque Hungarorum ali Samosium?

Quis crederet extorres olim finibus
 Despoliatos nos vagari mendicos
 Tectum petentes angustis in terminis
 Veteres colonos qui migrare iussi sint?
 Sic e complexu nostrorum nos abstrahi,
 Iis qui vivant quosque terra iam tegat,
 Eaque quorum studiis illic arsimus,
 Irrideri pusillis abs epigonis?

Tu scis, Deus, cur nos prostraveris humi;
 Punis, ut olim, gentem electam tuam.
 In omne tempus non tamen nos deseres,
 Non amovebis sanctam a nobis manum.
 Luimus satis iam! Et reges sancti duo,
 Patrona virgo et Elisabetha, credimus,
 Iam expiabunt te exorantes vocibus,
 Iam impetrabunt gratiam nobis tuam.

Sentimus ecce, miram indulgentiam:
 Dedisti nobis hic sedem optatam novam.
 Flamma excitata prisca supra aram novam
 Recenti ardore flagrat pro summis bonis.
 Multis amissis allata est tamen fides
 Immobilisque nostra stat fiducia.
 Iniqua sors non expilavit pectora
 Industria atque amore plena patriae.

Nostrum est opus, favor tamen solum tuus.
 Fave incohatis, o Deus, laboribus!
 Clamorem de profundis nostrum exaudias:
 O adiuva nos, demergi ne siveris!
Iustitiae extincta luce reddita
 In nobis ipsum orna te, pater bone!
 Exsolve nostras in caelum missas preces:
 O liberam iam redde nobis patriam!

VI. Gratulabantur Universitati:

1. Nomine Comitiorum regni Hungariae Dr. *Stephanus Kószó*, secretarius status in rebus internis, a natione in comitia regni missus:

Altitudines Regiae!

Rector Magnifice collegiumque Professorum!

Nomine Comitiorum regni Hungariae mutilatae laboribus aedificandi occupatorum salutationem et gratulationem affero, quae voluptate simul et dolore animos nostros replet; voluptate, quia Universitas Francisco-Josephina sollemnia quinquaginta annorum laboribus prosperis peractorum celebrat; dolore, quia non in sede sua, regionibus montibus coronatis Transsilvaniae, sed in sede olim media planitie Hungaricae et nunc in urbe in finibus extremis posita festum diem semisaecularem celebrare cogitur.

Fortasse ex praecipua divina providentia factum est, ut Universitas Kolozsvarensis iuventutem Hungaricam Siculorum virtute et pietate erga patriam repletam in arcem in confiniis exstructam afferret fortasse ideo, ut hinc ab finibus duplicibus hostium Orientem et Meridiem versus proclamaret „irredentismum“ Hungarorum, sanctum ignem animorum incenderet, quo coniunguntur summum desiderium aegritudoque consanguineo-

rum nostrorum regiones obsessas incolentium et voluntas fortis iuventutis nostrae, ex quibus renascetur Hungaria animo moribusque purgata, christiana, nova atque integra.

Comitia regni Hungariae rogant Universitatem Francisco-Josephinam, ut explicandis virtutibus nationis vique litterarum et artium novae, integrae veraeque Hungariae Christiana fide exaedificandae auxilio sit. Tum denique sollemnia vera celebrabimus!

2. Nomine imperii regii Regni Hungariae Dr. *Ludovicus Tóth* secretarii vice fungens in ministerio regio Hungarico rerum sacrarum institutionisque publicae gratulatus est Universitati edixitque comprobationem ministerii clavum rerum sacrarum institutionisque publicae tenentis pro meritis praeteritorum annorum pollicitusque est Universitati subsidia imperii publici etiam in futurum.

3. Nomine Academiae Litterarum Hungaricae, pluriumque Societatum litterariorum Dr. *Alexander Márki*:

Nomine Academiae Litterarum Hungaricae, Academiae de Sancto Stephano nominatae, Societatum: Historicorum Hungaricorum, Kisfaludyanae, Litterariae Transsilvanae, de Sigismundo Kemény nominatae gratulor Universitati, ex cuius professoribus septuaginta etiam Academia Hungarica Litterarum suos esse vindicat, viginti quidem septem pia solum memoria colens, quadraginta trium autem etiam nunc strenua opera gaudens. Mortuorum magna pars terra contegitur, cuius aurum, sal, fruges, vectigalia nunc in aliorum possessione sunt: sed spiritus eorum etiam ex profundo, e sarcophago prorumpens semper noster erit eamque terram solis instar calefaciet. Qui vivunt, hic Szegedini de vetere flamma lumen recens accendunt, illustrantes viam quae ad eos eorumque exemplar ducit. Veterum memores quaerimus: Si Deus nobiscum, quis contra nos? Post nubila Phoebus. Deus qui Universitatem servavit, fortunet eam novamque eius sedem, Szegedinum!

4. Nomine Universitatis de Petro Pázmány nominatae Budapestinensis Dr. *Blasius Kenyeres* olim professor Universitatis Francisco-Josephinae gratulabatur Universitati oratione animos audientium commoventi.

5. Nomine Polytechnici Josephini Cornelius *Zelovich* rector haec dixit:

Gubernator Altissime! Altitudo Regia!
Rector Magnifice!

Consessu Comitiorum Regni die 7. mensis Aprilis anno MDCCCLXX habito *Josephus Eötvös* minister clavum rerum sacrarum institutionisque publicae tenens leges ad Comitia Regni tulit ad renovandum Polytechnicum Josephinum et ad creandam Universitatem Kolozsvarenssem.

Polytechnicum igitur Josephinum regium — ut ante menssem in sollemnibus semisaecularibus nostris facete et commode dixit Rector Magnus Universitatis Francisco-Josephinae — soror gemina est Universitatis olim Kolozsvarensis, nunc Szegedinensis.

Salutationem et gratulationem sororis geminae affero et pronuntio sollemnibus his semisaecularibus Universitati Francisco-Josephinae.

Polytechnicum regium Josephinum est hodie inter Academias technicas custodia ad fines Occidentis et Orientis posita, quo maioris etiam momenti est. Simillima autem est conditio in sede sua nova Universitatis Francisco-Josephinae.

Haec Universitas fastigium altum assecuta sedi suae veteri nomen *Athenarum ad Samosium* indidit, et cum expulsa est, civitas Kolozsvarensis olim — ut dicebatur — „thesauris referta“, thesaurum pretiosissimum amisit. Athenae ad Samosium iam existere desiverunt.

Institutum enim a praeceptoribus qui dicuntur Universitatis cursibus senis hebdomadibus conformatis administratum ne in aëre Balcanico, inter mores Balcanicos quidem Universitas nominari potest.

Universitas autem Francisco-Josephina etiam hinc ex terminis terram veterem illuminat faceque doctrinarum alte sublata vi quadam magnetica Hungaros divulsos ad se trahit. Et hoc vinculum animorum dissolvi nullo modo potest.

Undae quae ab Athenis ad Samosium praeter Szegedinum Tibisco flavo volvuntur, dolorem illum summum eloquuntur sedis veteris Universitate celeberrima spoliatae.

Locus civitatis Szegedini pulcherrimus, forum Széchenyianum statua ornatur mensoris Hungarici ingenio praestantis, Paulli *Vásárhelyi*, operum maximi illi Hungari (Széchenyii) socii fidissimi. Quae statua muta testis est eloquentissimus caritate patriae invicta, sententia firma, virtuteque cum peritia

rerum coniuncta fieri posse etiam ea quae fieri posse non videbantur.

Vásárhelyi domuit Tibiscum, qui indomitus esse videbatur. Opibus ingenii per quinquaginta annos congestis vique invicta etiam Universitas Francisco-Josephina brevi efficiet id quod nunc vix speratur.

Soror gemina non nescit brevi se visuram esse illum diem, cuius similem non anni, non saecula procreant, cum „vitae robigne: cura, desperatione, dolore non excruciamur.“

Ex animi sententia optat, ut quam primum „patefiat sacra facientibus porta sanctae illius aulae“ et sonet „epinicius illud: halleluja, halleluja.“

Universitas Francisco-Josephina denuo et semper floreat!

6. Nomine Universitatis Litterarum de Comite Stephano Tisza nuncupatae *Bela Sass*:

Gubernator Altissime! Altitudines regiae! Praeses Illustrissime Ministerii publici! Rector Magnifice! Senatus Academice Venerabilis!

Nomine Senatus academici Universitatis regiae de Comite Stephano Tisza nominatae honore sincero, amore fraterno gaudioque summo saluto Universitatem reg. Hung. Francisco-Josephinam sollemnibus quinquaginta annorum. Saluto non nescius concordiae illius summae animorum, qua divus ille rex noster, *Franciscus Josephus I., Colomanus Tisza*, vir summus et martyr ille immortalis, Comes *Stephanus Tisza* artissimis vinculis erant coniuncti, ut trias eorum augusta regiam superbam Hungariae novae exaedificaret. Quam regiam quamquam iniqua sors manu ahenea diruit, animi tamen mortuorum etiam hodie cum suis votis sublimes pendent supra Universitates ambas ut caritate patriae impleant animos nostros afflictos cordaque cunctorum Hungarorum ad regionem superiorem cogitationum sublimiorum morum incorruptorum elevent, unde rores salubres animos lenientes cadunt in solum veri sterile. Sic est, hanc coniunctionem sanctam atque indissolubilem volebant conficere per Universitates novas heroes nostri pia memoria culti et nos hodie multo magis ac hucusque persentimus hanc esse unam, quae nos ex nocte profunda temporum praesentium eripere et in regiones amoenas Aurorae roseae temporis futuri melioris traducere possit.

Sensum unitatis animorum ex normis et regulis communibus natum vobis interpretor, qui pretiosissimos thesauros Claudiopoli, urbis thesauris refertae patriae nostrae conservavistis; attulistis enim monumenta temporis gloriose peracti, vim invictam doctrinarum spemque resurrectionis animos alentem. Opibus illis ingenii morumque, qui corrumpi nequeunt, quorumque vos peritissimi estis possessores, a montibus Carpatibus usque ad mare Adriaticum, a saxis Dévéniis (Dévény) usque ad Alpes Sicularum omnia redimi possunt quae his temporibus amissa esse videntur. In hoc autem triumpho patriam acquirenti artium Hungaricarum duce Francisco Josepho I. vos estis vocati, ut nobis viam monstretis, nos autem sub signo albo Stephani Tisza impavidi vos sequemur.

Duit Deus vobis tempus futurum etiam peracto semisaeulo splendentius, duit vires patriae Hungarorum urbique Comitibus *Ludovici Tisza*, ut vos ad imperium proferendum bene prae-parare atque instruere possint. Septemtrio autem nitidus amoris Hungarorum in patriam inmittat radios virium magicarum desiderii cuiusdam sancti pectoribus professorum discipulorumque Universitatis, donec in patriam montuosam redibunt, ut tum domi corona expiationis aeternae redimiat tempora nunc spinis cruenta.

Universitas Francisco-Josephina vivat et floreat per annos innumerabiles!

7. Nomine Universitatis Litterarum de Elisabetha nominatae et Societatis Physicorum Dr. *Bela Entz*:

Gubernator Altissime! Altitudines Regiae! Rector Magnifice! Senatus Academice venerande!

Nomine Universitatis Elisabethinae amore fraterno gratulor Universitati Francisco-Josephinae sollemnia semisaeularia celebranti. Fortuna non concessit, ut haec sollemnia in sede Universitatis, in urbe regis Matthiae celebraremus. Etiam Universitas vestra, sicut nostra fato coacta est migrare de sede sua. Ambae Universitates fato profugae in urbe capitali regni conveniunt et aliquamdiu una munere a natione conlato fungebantur, donec sapientia legislatorum novae speculae utrique in finibus meridianis adsignatae sunt. Seiuncti sumus, sed una mansimus opinione iustitiae, studio ardenti artium cultusque humani et amore patriae. Pergat Universitas Francisco-Josephina etiam in nova sede exsequi laborem artium ac litterarum in orbe terrarum

notum eodem successu quo in partibus ad Orientem spectantibus regni Hungariae exsequebatur. Omnibus enim nobis persuasum est patriam nostram resurrecturam esse.

8. Nomine Facultatis Oeconomicae publicae Dr. *Edmundus Kuncz*:

Rector Magnifice!

Facultas Oeconomica publica Universitatis Budapestinensis iuvenilem aetatem agens commoto animo accedit ad Universitatem Francisco-Josephinam festum diem anniversarium quinquaginta annorum celebrantem. Sors, ut videtur, ita tulit, ut omnia gaudia huius generationis maeroribus miscerentur, ut ubicunque vulnera aperta, spes decerptas, conatus interruptos inveniremus. Sic etiam haec sollemnia laeta exsilii acerbitate nubila et lacrimosa fiunt. Sed quod Universitas Francisco-Josephina sollemnia semisaecularia celebrat, hucque secum attulit omnia quae pretiosa, gravia, validaque videbantur, ut gentes veterrimae ignem lapidibus inclusum; quod etiam omnibus rebus artium colendarum spoliata facem collucentem litterarum praefert, spes fiduciaque nostra in tempore futuro meliore nationis posita firmatur et corroboratur. Vis enim virtusque qua cultus humanus creatur, ipso cultu humano maioris est momenti. Quamdiu autem hoc regnum imminutum tales habet filios, quales sunt signiferi nobiles huius Universitatis, tamque consentientes suaeque condonare paratas urbes, ut Szegedinum sedem Universitati praebens, quae urbs post vastationes inundationum demonstravit, quid esset labor ille durus aedificandi, — tamdiu non est cur timemus, cur fortunae cedamus, cur de rebus nostris desperemus. Reverentiae pleni agimus gratias Universitati sollemnia celebranti pro hoc testimonio sublimi et ex animi sententia optamus ei patientiam atque eventus bonos in operibus sibi propositis conficiendis.

9. Nomine Scholae Veterinariae superioris Dr. *Julius Gróh*:

Gratulationes Scholae Veterinariae superioris affero et nuntio Universitati Francisco-Josephinae quae calamitate communi tecto carere cogeatur. Non attuli verba laeta, nam nulla vox, nullus sermo repperitur quo vel unum hominem Hungarum pro tantis damnis iacturisque consolari possemus. Sed nuntium attuli omnes nos credere et sperare exsilium vestrae Universitatis finem prosperum habiturum opesque magnificas animi

quas intactas servavistis, quaeque nunc in urbe nobili hospita-
 lique Szegedino ferunt fructus utiles, ad sedem suam reductum
 iri. Hunc nuntium attuli.

10. Nomine Scholae Metallicae superioris Semnicensis
 (Selmec) Dr. *Stephanus Vitális*:

Salutationes Scholae Metallicae Saltuariæque superioris
 nuntio. Schola superior Semnicensis plus centum quinquaginta
 annorum salutatur Sempronio Universitatem Kolozsvarensensem
 quinquaginta annorum — Szegedini. Quam insolitum, quam
 obscurum est Universitatem Kolozsvarensensem Szegedini ab
 Universitate Poseniensi Quinque Ecclesiis, a schola vero Semni-
 censi Sempronio salutari! Rideamusne vel fleamus? Dicebatur:
 „Hungaros flendo laetari!“ . . . Nunc autem laetando flere pos-
 sumus! Lætatur, quod Universitas Francisco-Josephina sol-
 lemnia semisaecularia celebrat, et flemus, quod erepta est nobis
 ex arcibus in confiniis ad Orientem versus positis Claudopolis,
 in partibus septentrionalibus Semnium, ad occasum solis Poso-
 nium . . . Sed non haec sunt ultima nostra sollemnia . . . „Nomen
 Hungaricum denuo pulchrum erit, dignum fama vetere maxima“
 (Petöfi). Solum quidem ademptum est radicibus arborum cultum
 humanum propagantium, sed stirpes etiam nunc vivunt et ut rosa
 Civitatis Palmarum, ex solitudine versus humum Hungaricam
 fecundam volvebantur in novisque stationibus: Szegedini, Quin-
 que Ecclesiis, Sempronii radicibus immissis denuo ramis diffun-
 duntur, donec cum corona Carpatium conectentur. Gaudeamus
 igitur! Hic enim habemus exemplum imitandum: Szegedinum
 post inundationem Tibisci pulchrius factum est. Credimus et
 impavide fatemur etiam culturam Hungaricam semper poten-
 tiorem, latiusque valentem fore. Deus Hungarorum adjuvet hanc
 Universitatem, ut operi huic magnifico sufficere possit!

11. Nomine Instituti Geologici Societatisque Geologorum
 Hungaricorum Dr. *Sigismundus Szentpétery*:

Senatus Academice Venerande! Nomine Instituti Geologici
 Societatisque Geologorum Hungaricorum gratulor Universitati
 Francisco-Josephinae sollemnia semisaecularia celebranti, quae
 signifer veritatum doctrinae de rerum natura per longum ope-
 rum efficacium tempus longam etiam seriem geologorum pri-
 mariorum educabat qui huic Universitati in orbe terrarum
 famam gloriamque paraverunt. Quo munere ut haec Universitas
 gloriose fungi pergat, ex animo optamus.

12. Nomine Societatis scriptorum, virorum doctorum atque artificum de Matthia Corvino nominatae Budensis *Josephus Zseni*:

Societas de Matthia Corvino nominata quae litteras nationis, doctrinas atque artes in parte Budensi historiam splendidam respicienti urbis capitalis Hungariae secundum ingenium sublimē gloriosi regis Matthiae colendas esse sibi proposuit, affectibus animi sinceris venit in partem sollemnium illorum quae Universitas olim (anno MDLXXIX) a magno principe litterisque faventi Transsilvaniae, *Stephano Báthory* condita, per tot autem saeculorum discrimina anno MDCCCLXXII a legislatoribus regni Hungariae cunctis facultatibus amplificata, annoque MDCCCLXXXI de rege Francisco-Josepho nominata hodie summo cum gaudio omnium nostrum celebrat.

Etiam Societas de Matthia Corvino nuncupata pia memoria prosequitur merita singularia primorum conditorum, conservatorum aetate posteriorum, non minus autem professorum qui artes et litteras in hac schola superiore per saecula colebant.

Sed gaudia nostra, proh dolor, maerore totius nationis obscurantur, nam Alma Mater Kolozsvarensis, cum arbor eius per saecula corroborata violentia horrida cultum humanum irridenti evelleretur fructibusque orbaretur, coacta est, ut propheta olim expulsus, in urbem ad Tibiscum sitam confugere. Gratiae debentur imperio regni sapienter agenti atque populo urbis Szegedini etiam commoda quaedam amittere non dubitanti, quod Universitas sede sua expulsa hic novam obtinuit.

Etiam nos constanter fidimus divina Providentia atque Iustitia aeterna credimusque stirpem Almae Matris Kolozsvarensis evulsam hic in humo fertili planitiei magnae Hungaricae radices etiam altiores acturam et sub fronde sua revirescenti recepturam esse populum regionum ad Meridiem spectantium cultus humani Hungaricique cupidum. Faxit Deus Hungarorum, ut ex hac translatione vi coacta germinibus ad vivendum aptis relictis cum gloria in solum pristinum redeat.

Hoc sperantes optimis votis gratulamur Universitati Francisco-Josephinae optantes, ut munere e republica fungatur.

13. Nomine iuventutis academicae sede sua migrantis *Georgius Csanády*:

Nomine Sodalicii Auditorum Sicularum Universitatum Academicarumque publici sollemnibus semisaecularibus Univer-

sitatis Francisco-Josephinae deponimus hic in gradibus novi domicilii lucernam ardentem animorum memorum iuvenum Siculorum duo milium. Nunc sola umbra hoc lumine dispellatur. Veniet tempus profecto, cum ignes vigiliarum ex eo exardescant, et ex flammis rogos fiet qui ius dicet et iustitiam illustrabit.

Universitas Kolozsvarensis nostra est. Universitas Kolozsvarensis nos sumus. Hanc Universitatem nos aedificavimus et haec Universitas nos aedificavit. Inter certamina annorum bellis repletorum, in gerendis oneribus oppressionum exsiliorumque ab avis, a patribus est nobis tradita haec Universitas.

Nos generatio tertia, arboris ex solo Transsilvaniae evulsae, radicibus orbatae germina peregre concepta, hora hac sollemni iusiurandum damus.

Votis nos obligamus, nos insigne Universitatis Kolozsvarensis culturaeque Transsilvaniae, quod a peregrinis loco motum est, sanguine et cerebro in locum pristinum esse sublaturus, quod patrimonium liberum Siculum filiis nostris armis scutisque gestandum tradere possimus.

VII. Gratulantibus ac salutantibus Rector Magnificus sic respondit:

Domini semper venerandi!
Collegae carissimi!

Nomine Universitatis nostrae animo commoto ago gratias maximas omnibus qui Universitatem festo hoc die tam benigne salutaverunt.

Gratias agimus Comitibus Regni pro promisso cohortationeque, imperium Hungariae tenentibus pro comprobata nostra opera quam patriae carissimae praestitimus, gratias agimus sororibus Universitatis nostrae, quod hic optimis animi votibus adsunt, Academiae Litterarum Hungaricae ceterisque societatibus litterariis, quod festo hoc die gratulationes animo libenti eloquebantur, et gratias agimus etiam pro factis omnem eloquentiam superantibus viris peculiis comitatus Szegedino-Csongradensis praepositis, Mathematicis Sueciae, Baroni Dr. Felici Gerliczy, Ludovico Gabrielique Finály, Dr. Antonio Herrmann, Dr. Ernesto Lázár, qui ad promovendam operam in doctrinis positam Universitatis iacturas facere non dubitaverunt.

Gratulationes autem quibus ab omnibus orbis terrarum partibus sorores nostrae, Universitates Academiaeque nos hono-

ravere, enuntiant et confirmant hanc Universitatem re vera cursum quinquaginta annorum perfecisse, non desiisse, neque ab ulla potestate externa ademptam esse; enuntiant et confirmant nostram Universitatem non solum culturae Hungaricae esse adiutricem probatam, sed denuo sociam factam eius communitatis animorum quam Universitates ad explicandam indolem generis humani efficiunt. Haec est, ut opinor, ratione nostra eruditionisque Hungaricae habita pretiosissima horum sollemnium merces.

Atque ignoscatur mihi, si ex animo gratiis pleno minus abunde verba facunda gratiarum effluunt, ut ex flumine aquis aucto etiam saeptis apertis paullatim fluctus tumescentes defluunt. Vel si quis eat per prata floribus sic referta, ut centum manibus flores decerpere posset, quid hoc ei, si unam tantum manum habeat?

Saluto vos omnes! Accipite, quaeso, pro Vestra liberalitate benevolentiaque grates nostras maximas quas ita Vobis etiam rebus significabimus, ut operam nostram in artibus et in amore patriae versantem rationem institutam persecuti assidue indefessique facere pergamus.

Et gratias praecipuas ago nostris iuvenibus carissimis praeteriti et praesentis temporis, iis qui nobiscum venerunt et manserunt pro animo nostri studioso et amore in Almam Matrem. Iuventus enim omni tempore cura nostra princeps, nostra lux erat. Neque iuventus unquam immemor erat, quid Almae Matri deberet. Sic demum unitas Universitatis nostrae facta est. Fidelitate iuvenum ex concordia nata, a primis Universitatis discipulis usque ad recentes quotidie cum summa nostra laetitia comperta collegium professorum semper iure superbiebat, gloriam eam credens spiritus hic vigentis.

In hoc signo laeto concordiae Universitas nostra iter alterius semisaeculi ingreditur qua eam nunquam destitutam fore credimus.

Singulis et universis pro verbis et factis ex nobili ingenio natis nomine Universitatis gratias!

VIII. Rector Magnificus nuntiavit decretum de die XXIII. mensis Junii Gubernatoris Hungariae quo Universitati potestas doctorum *sub auspiciis Gubernatoris* creandorum data est et rogavit decanos, ut propositiones ordinum singulorum de doctoribus *sub auspiciis Gubernatoris* creandis referrent.

IX. Dr. *Carolus Tóth*, decanus ordinis iuris et politicae consultorum rettulit propositionem ordinis, ut *Alexius Boér de Kövesd jun.*, filius Alexii Boér de Kövesd sen. professoris huius Universitatis, et *Stephanus Diószeghy*, filius Gabrielis Diószeghy iudicis curiae, qui cuncta studia eminenter absolverunt, doctores politicae sub auspiciis Gubernatoris crearentur.

X. Dr. *Fredericus Riesz*, decanus ordinis mathematicorum naturaeque exploratorum rettulit propositionem ordinis, ut *Andreas Dudich jun.*, filius Andreae Dudich medici Nagysallensis, qui cuncta studia eminenter absolverat, doctor philosophiae sub auspiciis Gubernatoris crearetur.

XI. Candidati a Rectore invitati gratiis Universitati actis dissertationes suas legerunt.

XII. Dissertationibus lectis doctores sub auspiciis Gubernatoris creati sunt.

XIII. Doctoribus recentibus *Nicolaus Horthy*, gubernator Hungariae, anulis traditis haec dixit:

Rationibus patriae conducere puto etiam, ut iuvenes ad ingenii vires optime excolendas incitentur.

Quae res simulque reverentia traditionum me impulit, ut morem veterem doctorum sub auspiciis Regis promovendorum, sicut tempora postulant, in nova forma „sub auspiciis Gubernatoris“ renovandum esse constituerem.

Cum his anulis, quos nunc Vobis symbola promotionis sollemnis trado, etiam officia cum iis coniuncta, velim, memoriae mandetis.

Patriam inprimis caram habere, officia in eam abunde praestare, exempla optima aliis omnibus in rebus praebere, hae sunt partes Vobis praeter doctrinam colendam oblatae.

Materia autem ferrea horum anulorum, quae durissimis regni conditionibus convenit, commonefaciat Vos semper officiorum gravium patriae praestandorum.

XIV. Rector Magnificus gratulatus est doctoribus recentibus et pro benignitate Gubernatoris gratias egit.

XV. Rector Magnificus rettulit de *archiduce regio Josepho* doctore honoris causa creando et provocavit Dr. *Desiderium Veszprémy*, decanum ordinis medicorum, ut propositionem ordinis referret. Dr. *Desiderius Veszprémy* propositionem ordinis his rettulit:

Ordo medicorum Universitatis Nostrae consessu IX. ordinario die XXXI. m. Mai anno MCMXVIII habito cunctis suffragiis ardentique studio approbavit propositionem Dr. Gustavi Rigler et Dr. Emerici Hevesi, ut *archidux regius Josephus*, qui de valetudine et vita militum tuenda ac conservanda optime meritus est, doctor honoris causa primus ordinis crearetur.

Quae propositio postquam decreto regis *Francisci Josephi I.* die XXI. mensis Junii, anno MCMXVIII clementissime rata facta est, precor Senatum Academicum, ut *archiducem regium Josephum* doctorem scientiae medicinae honoris causa creet.

XVI. *Archidux regius Josephus* vota doctorum exsolvit.

XVII. Rector Magnificus appellavit decanum ordinis medicorum, ut Suam Altitudinem doctorem hon. causa crearet.

XVIII. Dr. *Desiderius Veszprémy* archiducam regium Josephum doctorem honoris causa creavit. Deinde Rector et Decani de basi descenderunt et archiducem regium doctorem acceperunt. Postquam in sedes suas revertebantur, Rector Magnificus diploma doctorum h. c. his verbis suae Altitudini tradidit:

Altitudo Regia!

Summo honore Altitudinem Vestram in serie doctorum honoris causa creatorum Universitatis nostrae saluto, quae series etiam tali nomine ornatur, ut erat nomen splendidum gloriosumque patris felici memoria culti Vestrae Altitudinis, qui litterarum doctrinarumque non solum fautor ardens, sed etiam cultor eximius erat.

Serius quam debuimus, tradimus Altitudini Vestrae diploma doctorum, signum cognitorum laudatorumque summorum meritorum, quae Altitudo Vestra in patria tuenda vitaeque hominum servanda inter caedes sanguinolentas gratiis nationis comitatus sibi quaesiverat, quaeque bello nondum finito ordinem medicorum Universitatis nostrae impulerunt, ut Altitudinem Vestram doctorem honoris causa primum creandum esse decerneret.

Si, quod nobis invitis factum est, nunc demum officium nobis pergratum praestamus, eo maiore gaudio hodie hoc facimus, quia sic sollemnia nostra etiam splendidiora fiunt.

Cum Vestram Altitudinem honore summo oro, ut hoc diploma benigne accipere dignetur, ex animo precor Deum, ut Altitudo Vestra, suboles egregia cum natione Hungarorum sensu, cogitatione, in patriamque amore coniuncta Palatini

illius maximi; Altitudo Vestra, patris cum veneratione amati doctrinisque faventis filius similis ac dignus; Altitudo Vestra, fortitudinis Hungarorum rerumque gestarum heroum Hungaricorum scriptor elegantissimus, virtutum hereditiarum acquisitionumque cultor, per gratiam divinam diu sit ornamentum adiumentumque artium ingenuarum Hungaricarum, superbia nostrae Universitatis, patriae carissimae gloria!

Josephus, archidux regius ad haec:

Gubernator Altissime! Rector Magnifice!

Sollemnia magnifica, quae hodie celebrantur, admonent me illorum temporum, cum anno diutius defensionis Transsilvaniae praeerem; et gratiam debeo copiis heroum, gratiam hungaris Transsilvanis summis et ultimis, qui me adiuvabant, quique in carendo, in ferendo item heroes facti sunt et exemplum Universitatis Francisco-Josephinae imitati in amore patriae tantum praestiterunt, ut iis, tamquam saxi nisus inceptum meum ad prosperos eventus ducere possem: nam milites mei fortissimi omnes impetus hostium unitorum e sanctis finibus patriae reppulerunt.

Ex animo doleo, cum horum temporum praeclarorum memini, cum natio, cum populus Hungarus ostendit, quid esset amor innocens patriae, quid animus vere fortis. Sanguine autem profuso multorum milium meorum commilitonum inextincta mihi inusta est persuasio, nationem Hungaricam patriamque nostram carissimam aliquando felicem fore magnamque.

Ego quidem vere fateor me etiam in posterum omni venarum pulsu patriae carissimae fratribusque Hungaricis unanimis servitutum esse, quaecunque ferant futura.

Si in pugnis vel in hospitalibus commilitones vulneribus obrutos curabam; si hora extrema cum amore humano iis adstabam: his perpauca signa dabam gratiarum iis debitarum. Ut autem vitam hominum servarem, amore fraterno adductus sum eaque admiratione, qua martyres patriae veneror, cum quibus ut hanc sortem communicarem, summum erat meum desiderium.

Ecce autem Universitas Francisco-Josephina doctorem me honoris causa ordinis medicorum creavit! Pro quo honore, quo admodum commotum, honoratum, laetitiae affectum me esse sentio, gratias ex imo pectore ago maximas.

Faxit Omnipotens, ut quam primum celebrare possimus laetum festumque diem patriae carissimae ad novam vitam revocatae; faxit, ut Universitas Francisco-Josephina ad traditiones suas quinquaginta annorum quam primum redeat unumque sit columinum, super quae patriam nostram dilaceratam denuo exstruere possimus.

Quae omnia summis viribus, verbis et rebus promovere, Universitatis omnes conatus adiuvari et una cum ea contendere, ut ea quae vult, in artibus colendis atque e re publica adsequatur: meum, civis patriae amantis esse fateor.

Gratiis denuo actis ex animi sententia opto, ut Universitas eiusque iuventus alacris quam primum illum diem videat, quo id, quod omnes uno animo expetimus, ad effectum adducetur.

XIX. Rector Magnificus nuntiavit decanos ordinum iuris politicaeque consultorum, philosophorum, philologorum, historicorum, et mathematicorum naturaeque scrutatorum propositiones ad creandos doctores honoris causa fecisse, quare eos appellavit, ut propositiones suas recitarent.

Dr. *Carolus Tóth*, decanus ordinis iuris et politicae consultorum recitavit propositum ordinis, ut *Stephanus Bethlen de Bethlen*, praeses ministerii Hungarici de promovendo humano cultu Hungarico, de adiuvandis litteris et artibus, praecipue autem de servata nostra Universitate optime meritis, nec non Dr. *Sylvester Somogyi* praefectus urbis Szegedini de promovendis rebus ad salutem publicam et cultum humanum spectantibus optime meritis, doctores scientiae politicae honoris causa crearentur. Idem nuntiavit hoc propositum ordinis decreto Gubernatoris Hungariae die XXIV. mensis Iunii edito ratum factum esse.

Dr. *Joannes Csengery*, decanus ordinis philosophorum, philologorum, historicorum recitavit propositum ordinis, ut *Ernestus Dohányi*, professor Academiae musicae, de arte musica mirifico successu colenda et de propositis nationis innocentius adiuvandis optime meritis doctor philosophiae honoris causa crearetur. Idem nuntiavit hoc propositum ordinis decreto gubernatoris Hungariae die XX. mensis Iunii ratum factum esse.

Dr. *Fredericus Riesz*, decanus ordinis mathematicorum naturaeque scrutatorum recitavit propositum ordinis, ut *Aladár Scherffel* botanicus de scientia botanicae colenda optime meritis, et Dr. *Ludovicus Tóth* secretarii status vicem gerens in mini-

sterio rerum sacrarum institutionisque publicae, vir de Universitate nostra sustentata ac locata optime meritis doctores philosophiae honoris causa crearentur. Idem nuntiavit hoc propositum ordinis decreto gubernatoris Hungariae die XXIV. mensis Iunii emissio ratum factum esse.

XX. Rector Magnificus serie ordinum provocavit decanos, ut Comitem *Stephanum Bethlen*, praesidem ministerii Hungarici et Dr. *Sylvestrem Somogyi* magistrum civium doctores honoris causa scientiae politicae, *Ernestum Dohnányi*, professorem Academiae musicae, Dr. *Ludovicum Tóth* secretarii status vice fungentem et *Aladarum Scherffel* botanicum doctores philosophiae honoris causa crearent.

XXI. Quo facto Senatus viros supra nominatos doctores honoris causa accepit.

XXII. Rector Magnificus gratulatus est doctoribus honoris causa creatis, diplomataque doctorum his verbis iis tradidit:

Doctores honoris causa honorificentissimi!

Actu eo sollemni, quo Senatus Academicus manus doctoribus daturus ab iisque accepturus de tribunali huius Aulae descendit et ad doctores honoris causa creatos accessit, significare voluit praemium meritorum maximum etiam summo cum honore se dare velle.

Accipite hoc, Doctores honoris causa, tam libenter, ut nos hoc Vobis vel de conservanda, sustentanda, promovenda hac Universitate vel de litteris et artibus promovendis eximio modo merentibus gratificandi et gratias agendi causa summo cum gaudio praebemus.

Rebus omnibus, quae artibus litterisque favent, res nationis promoventur omnesque qui his rebus serviunt, egregiam navant nationi operam. Ut enim natio per instituta sua vivit, sic quicunque de institutis promovendis optime meritis est, se etiam patriae amantissimum esse testatur.

Pro Vestris meritis natio Hungarica per nostram Universitatem gratias Vobis agit.

Cum autem Vos oro, ut huius rei signa, diplomata doctorum accipere dignemini, precor Deum, ut per longum vitae spatium quam plures Vobis opportunitates praebeat ad augenda Vestra de rebus rationis promovendis merita!

XXIII. Nomine doctorum honoris causa creatorum Comes *Stephanus Bethlen* ex animi sententia alte adsurgens gratias egit singulares.

XXIV. Rector Magnificus sollemnia his verbis finivit:

Gubernator Altissime!

Altitudines Regiae!

Consessus sollemnis venerande!

Consessus hic sollemnis etiam consessus publicus est anni scholastici. Itaque rem huc pertinentem nuntio, ordinem medicorum praemium mille coronarum a *Desiderio Várnay* propositum Dr. *Andreae Jeney* adiudicasse, ut opus eius quod inscribitur: „Documenta epidemiae cuiusdam paratyphosae“ praemio debito donaretur.

Nunc iam ad finem consessus nostri sollemnis pervenimus. Patientia Vestra benigna abuterer, si attentionem longius fatigare vellem.

Qua re gratia singulari perennique habita Gubernatori Hungariae altissimo pro summa benignitate, Comitiis Regni Hungariae, Altitudinibus Regiis, Praesidi Ministerii Hungariae omnibusque qui horum sollemnium participes nos honorare dignati sunt, sollemnia nostra his verbis finio: Vivat, floreat Patria nostra carissima, vivat Gubernator Altissimus Hungariae!

26. Post hymnum Hungaricum cantatum frequens Aulae Universitatis consessus sollemnis discedebat.

FÜGGELÉK a JUBILEUMI ÜNNEPSÉGHEZ:

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetemhez félszázados ünnepe
alkalmából intézett üdvözlő iratok.

APPENDIX AD ACTA DIEI FESTI:

Litterae Universitati Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae
diem festum quinquaginta annorum peractorum gratulantes.

I.

Hazai üdvözetek.

Gratulationes indigenarum.

Baranyavármegye alispánjától.

Méltóságos Rector Úr!

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem fél évszázados fennállásának emlékünnepére való meghívásukat Baranyavármegye nevében hálásan köszönöm és a legnagyobb mértékben sajnálom, hogy a július hó 10-én tartandó évnegyedes közgyűlésünkön tárgyalandó igen fontos közügyek megfelelő előkészítése folytán előállott, minden időnket teljesen lekötő elfoglaltságunk miatt nem lehetünk abban a szerencsés helyzetben, hogy az emlékünnepélyen személyesen is megjelenhessünk.

Magyar lelkünk egész melegével és szeretetével üdvözljük az Egyetemet, mint az igazi és magyar tudományosságnak egyik legkiválóbb, nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is mindenütt jól ismert és becsült letéteményesét, fennállásának fél évszázados évfordulója alkalmával s a jó Istenbe vetett szilárd és megingathatlan bizalommal reméljük, hogy nincsen messze már az az idő, amikor az Egyetem ismét alapítási és a legujabb időkig működési helyén, a mindnyájunknak oly drága Erdély szép fővárosából, a magyar kincses Kolozsvárról terjesztheti az igazi keresztény kultúra és magyar nemzeti érzés nemes és szent igéit, fennen hirdetve kulturális és szellemi fölényünket mindenki előtt.

Hazafias üdvözzel

Pécs, 1922. évi június 26-án

Fischer Béla

Baranyavármegye közönsége nevében
az alispáni teendők ellátásával megb.
vármegyei másodfőjegyző.

Budapest székesfőváros H. Főpolgármestere.

Méltóságos Uram!

A székesfőváros törvényhatósági bizottsága nevében köszönettel és mély hálával vettem kézhez a magyar királyi Ferencz József-Tudományegyetemnek 50 éves fennállása megünneplésére szóló meghívását.

Bár a székesfőváros lelkiileg teljesen egybeforrt és együtt örül a hazánk nagyságát és kulturális fölényét elősegítő egyetem tudományos munkájával és ezért a legnagyobb készséggel venne részt kiküldöttje útján a rendezendő emlékünnepeken, a sajnálatos véletlen azonban úgy hozta magával, hogy e saját részről is óhajtott jelenlétnek nem tud eleget tenni, mert az emlékünnepeken összeesik a törvényhatósági bizottság szünet előtt tartandó utolsó közgyűléseinek időpontjával, amelynek tárgysorozatain a székesfővárosi tanács minden egyes tagjának munkaerejét és személyes jelenlétét feltétlenül megkívánó nagyfontosságú ügyek egész sorozata kerül letárgyalásra s így a törvényhatóság közgyűlései épp a kérdéses időben a tanács egyetlen tagjának a jelenlétét sem nélkülözhetik.

Éppen ezért csak ezúton tolmácsolhatom a székesfőváros törvényhatóságának szívből jövő, meleg üdvözlését és mély szeretetét, kérve a Mindenhatót, hogy az immár egy emberöltőt meghaladó idő óta szakadatlanul dolgozó egyetem továbbra is a tudományok erős fáklyahordozója maradjon és mint eddig, úgy a jövőben is erős hittel és hazaszeretettel párosult munkálkodása öregbítse szegény hazánk: Nagy-Magyarország jó hírét és tekintélyét.

A székesfőváros törvényhatósági bizottsága nevében, mély tisztelettel
Budapest, 1922. június 24.

Dr. Sipőcz Jenő
h. polgármester.

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetemnek
jubileuma alkalmából

Szeged.

Innen az ősi fészkekből, hol a szeretet, a megértés és az áldozó készség növelte szárnyait, innen, hol Erdély kincses városának legnagyobb kincse, Alma Mater lett, szorongó szívvel, könnyező szemmel küldi üdvözlését és rebegő ajakkal emeli az igazság Istenéhez imádságát egykori tanítványa, majd tanítója, kérve, hogy adja meg Ő, a legtökéletesebb Bölcsesség és a legteljesebb Tudás forrása e Tudományegyetemnek azt, amiért elküldötte: hogy a világnak világossága, az igazságnak védő bástyája legyen egy megszegényített nemzet eljövendő dicsőségére.

Kolozsvárt, 1922 június 24-én.

Dr. Boros György.

Magnifice Rector!
Méltóságos Uram!

Életem egyik szép álma volt, ha Isten erőben, egészségben megérnem engedni a kolozsvári Ferencz József-Tudományegyetem 50 éves fennállását, ennek ünnepében részt vehetni.

Almom csak félig teljesült. A kolozsvári Ferencz József egyetem Istennek hála létezik, de Szegeden. Ellenben erőm, egészségem e hó eleje óta elhagyott s nem gondolhatok arra, hogy aki alakulásakor tagja voltam s benne életem legszebb 20 esztendejét töltöttem, ünnepének részese lehessenek.

Fogadja Magnifice Rector hát csak a távolból szívem legmelegebb jókívánatait, hogy az Alma Mater új állomáshelyén a régi lendülettel folytathassa működését s legyen a magyar tudomány erős oszlopa.

Egyben idezárom az 50 év előtti megalakulás egy kis emlékjelét, a felköszöntőt, melyet az akkori megnyitás alkalmával a város rendezte lakomán az egyetem nevében mondtam.

Isten áldását kérve az egyetemre a legmelegebb érzésekkel jövő sorsa iránt, mély tisztelettel maradok Magnifice Rector

Budapest, 1922 június 20.

kész szolgája

Concha Győző.

Méltóságos Rector Úr!

Hálásan köszönöm a Ferencz József-Tudományegyetem közelgő jubileuma alkalmából hozzám eljuttatott szíves meghívást. Sajnos, más irányú lekötöttségem megakadályoz abban, hogy az ünnepségre Szegedre utazhassam. Lélekben azonban ott leszek és részt veszek abban a néma tüntetésben, mely hivatva van a magyar kultúra förlényét hirdetni a világnak. Szívből kívánom, ez legyen a Ferencz József egyetem első és utolsó jubileumi ünnepsége, melyet otthonától száműzöttek ünnepel.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Esztergom, 1922 június hó 13-án.

Csernoch János

bibornok, hercegprímás.

Méltóságos Rector Magnificus Úr!

Nagytekintetű Egyetemi Tanács!

Mint a kolozsvári m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem hallgatója és doctora, boldog kötelességemnek tartom azt, hogy szerényen, de hódolatteljes tisztelettel jelentsem érzéseimet, midőn Tudományegyetemünk 50 éves fennállásának ünnepélyére indul.

Kívánom Isten megkülönböztetett áldását az Alma Materre.

Nagy erények, ragyogó tudástettek bizonyítsák be a Hála, Hűség, érzékeny Szeretet valóságait, melyek nemesszívű, bölcs Mestereink sok ezernyi hallgatói energiájából, életnyilvánulásaiból fakadjanak.

Nyissa ki Isten a közmeggyőződés szemét, hadd lássa az egész világ, hogy Tudományegyetemünk falai között a Saulusok is Paulusokká lesznek s őrizze meg ezúton is attól, hogy fiai utcák söpredékei, börtönök töltelékei legyenek.

Hálával, szeretettel, alázattal hajlok meg s Hazánk és Tudományegyetemünk szomorú, közös sorsától elbúsult lelkemben az ünneplés érzése vitam et sanguinem-et ajánl és esküszik!

Szolnok, 1922 június 28.

Dr. Daday László

főhadnagy.

Debrecen sz. kir. város Tanácsától.

Méltóságos Rectorprofessor Úr!

✱ Ferencz József-Tudományegyetem ötven éves fennállásának alkalmából tartandó ünnepi közgyűlésre szóló szíves meghívást köszönettel megkaptuk.

Míg egyrészt büszke örömmel tekintünk arra a nagyszabású kultur-munkára, amellyel a Méltóságod bölcs vezetése alatt álló Tudományegyetem egy félszázadon át becsülést és tiszteletet szerzett az egész világon a magyar tudományosságnak, másrészt fájdalmas érzéssel gondolunk arra, hogy otthonától távol, évtizedek munkájával kiépített épületeiből száműzve, ünnepli félszázados fennállásának ünnepét a megszállott Erdély legelső magyar kulturintézménye.

Atyafiságos szeretettel üdvözljük a nevezetes évforduló alkalmával a m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem nagytekintetű tanári karát és nemes ifjúságát és kifejezzük forró óhajításunkat, vajha mielőbb régi otthonában folytathatná áldásos munkáját a szabad Erdély Alma Matere.

Midőn arra kérjük Méltóságodat, hogy ezen szívből jövő üdvözlünket az ünnepi közgyűlésen tolmácsolni méltóztassék, sajnálkozásunk kifejezése mellett, hogy ezt a nehéz viszonyok között kiküldöttünk útján nem tehetjük, fogadja Méltóságod nagyrebecsülésünk és tiszteletünk kifejezését.

Debrecen, 1922 június 14.

Csóka Sámuel

polgármesterhelyettes, főjegyző.

Dr. Orosz Árpád

jegyző.

Erdélyi Irodalmi Társaság.

Nagyságos Rector Úr!

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem alapítása ötvenedik évfordulójának örömnünnepére szóló meghívót köszönettel megkaptuk.

Mily lelkesedő örömmel vennénk részt ez ünnepen, ha a ránk súlyosodott végzet parancsából nem volna tele szívünk fájdalommal a mi nagy veszteségünkön. Mi nemcsak az édes Anyától szakadtunk el, de megfosztottak Alma Materünkől, legdrágább kincsünkől, legszebbik díszunktől, kulturánk kiapadhatatlan forrásától.

Elnyomjuk mégis fájdalmunkat és szívünk egész szeretetével köszöntjük ötvenéves Egyetemünket és kívánjuk, hogy épp úgy szolgálja a magyar kulturát új székhelyén, ahogyan szolgálta itt: tudományért égő lélekkel, az igazság mindenek fölélt való szeretetével, igaz magyar szívvel.

Tudjuk, hogy a Ferencz József-Tudományegyetem a magyar kultúra ilyen szolgálatával fényt vet az egész magyarságra, reánk, elszakított szegény magyarokra. S e tudatban keresünk és találunk vigasztalást a mi fájdalmunkra.

És legyen meggyőződve az ünneplő Egyetem is, hogy megvan bennünk az erős akarat, hogy kulturális életünk megcsökkenését azzal a buzgósággal, szorgalommal és elszánással igyekszünk pótolni a romániai magyarság műveltségének és faji erejének megóvására és emelésére, amelyre Alma Materünk tanított bennünket.

Isten bőséges áldása kísérfje az ünneplő Egyetemet további munkásságában és legyen még sok ilyen örömnünnepe újabb meg újabb száz szemeszter dicsőséges befejeztével.

Kérjük a Nagyságos Rector Urat, kegyeskedjék az Erdélyi Irodalmi Társaság üdvözlétét szívesen fogadni és elmaradásunkat az ünnepi közgyűlésről kimenteni.

Öszinte tiszteletünk kifejezésével maradunk a Nagyságos Rector Úr Kolozsvár, 1922 június 23.

alázatos szolgálai

Kovács Dezső

az EIT. h. alelnöke.

Dr. Kiss Ernő

az EIT. titkára.

Rector Magnifice!

Tekintetes Egyetemi Tanács!

Alapítása félszázados évfordulóján mély meghatottsággal köszöntöm az Alma Matert a távolban.

Fölbudulástól remegő szívvel tudok csak gondolni arra a Szentélyre, amelyben mint igénytelen levita én is végezhettem szolgálatot s melyet a történelem viharszele akkor sodort el helyéről, midőn éppen az én szerény szolgálatomnak negyedszázadja telt be.

És most országhatár választ el a magyar kultúra és egyetemes tudományok attól a templomától, ahová ha mindennap tettem is be lábamat, lélekben minden alkalommal leoldottam saruimat. Mert bűnnek tartottam volna felekezeti vagy politikai elfogultságoktól megfertőzött szívvel lépni az Oltár elé, melyet 50 évvel ezelőtt azért emelt a magyar nemzet, hogy az erkölcsi világrendet fenntartó hármasszög: a Tudás, Hit és Szeretet fundamentuma legyen.

Egyetemünk e nagyszerű hivatásának meg is felelt: tudást terjesztett, hitet plántált és szeretetet virágoztatott ki a csarnokaiba tóduló ifjúság fogékony szívében és a nemzedékek egész sorát nevelte, amelyek segítettek Magyarországot naggyá tenni tudásban és erkölcsben, gazdaggá tenni szellemi és anyagi javakban, becsültté tenni ország-világ szemében. Közkincsé igyekezett tenni a tudományt és azért messzire kitérte kapuit, hogy aki tudásra éhez, jöjjön és lakjék jól. És amint nem tett különbséget hallgatói között a felekezet, nemzetiség vagy társadalmi osztály tekintetében, úgy a tudomány messzire szétágazó fájának minden gyümölcsét egyaránt gondoskodó szeretete melegével igyekezett érlelni. Így történt, hogy az európai egyetemek közül mint az első egyike adott helyet a zsidó bibliai tudomány és a zsidó irodalom ismertetésének is és nekem mindenkor büszkeség jogcíme leszen, hogy elégtelen erővel bár, melyet egy terhes hivatás emésztett, éppen én tehettem némi szolgálatot a tudomány ez ágának Egyetemünk katedráján.

Midőn tehát a poraiból Fönixként föltámadt drága Anya ünnepet ül, hódolattal borulok keblére és szívem gyökeréig megindulva kívánom neki, hogy egy újabb fél évszázad kapuján átlépve, még beláthatatlanul messze útát tehessen meg mindig megújuló és megifjúló erővel! Legyen Egyetemünk továbbra is tápláló édes anyja a tanulni vágyó ifjúságnak és jöjjön el mihamar az idő, mikor kivetheti falai közül a Gyűlölet emberevő bálványát, mely az Egyetem immár hagyományos, a Szeretet jelében nagyranőtt

szellemének megcsúfolásával visszaüzni képes kapuitól azt, aki csak azért kérérdzkezik be, hogy a tudomány emlőjén táplálja szomjú szívét!

Fogadja, Rector Magnifice és Tekintetes Egyetemi Tanács, hálás köszönetemet a jubileumi ünnepélyre való meghívásért és maradtam megkülömböztetett tisztelettel

Kolozsvár, 1922 június 22.

alázatos szolgáljuk:

Dr. Eisler Mátyás
egyetemi magántanár.

Méltóságos tudományegyetemi Rector Úr!

Mély meghatottsággal vettem és köszönöm a M. kir. F. J. Tudományegyetem meghívóját alapítása ötvenedik évfordulójának ünnepi közgyűlésére.

Mint e félszáz év nagy részén lelkem egész odaadásával működő tagja az Egyetem dúsérdemű tanári testületének, szoros kötelességteljesítésnek tartanám, hogy személyesen vegyek részt az úgyszólván halálát túlélő Egyetem fájdalmas felsóhajtásában, jóllehet aggályaim is vannak az ünneptartás politikai hatásai iránt. Ámde sokkalta súlyosabban érzem még azt a gyászomat, amely feleségem halálával nehezedett reám, hogysem az illő lelkiállapottal közeledhetném az ünneplők soraihoz.

Ezuttal is csak távollevően kényszerülök tehát táplálni mindazokat a reményeket, melyeket az Egyetem hagyományos célkövetéséhez bizton fűzök, mert nem kétlem, hogy nemes társadalmunk kellően méltányolva az Egyetem sziklaszilárd törekvéseit, teljes lehetőséggel fog hozzájárulni felvirágzásához.

Kiváló tisztelettel Méltóságod iránt

Budapest, 1922 június 22.

Farkas Gyula dr.

nyug. F. J.-tudományegyetemi ny. r. tanár.

A Magyar Nemzeti Múzeum Főigazgatósága.

A M. Kir. Ferencz József-Tudományegyetem
nagyságos Rectori Hivatalának

Szeged.

A Magyar Nemzeti Múzeum nevében szerencsém van a legmelegebben üdvözölni a M. Kir. Ferencz József-Tudományegyetemet alapításának ötvenedik évfordulója alkalmából. Igaz szívvel kívánom, hogy a Tudományegyetem zavartalanul fejthesse ki áldásos működését a nemzeti tudományosság és közművelődés terjesztése körül: ehhez még hozzácsatolom azt a lélekből fakadó hő óhajtásomat, vajha mennél előbb lehetséges volna elfoglalnia azt a székhelyet, ahol az 1872. évi XXI. t.-c. az egyetemet megalapította.

Kitünő tisztelettel:

Budapest, 1922. évi június hó 25-én

Fejérpataky László

A Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója.

Méltóságos Rector Úr!

Engedje meg, hogy Méltóságod előtt kifejezésre juttassam a m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem ötvenedik évfordulója alkalmából e magas tudományos Testületnek szóló legmelegebb szerencsekívánataimat. A milyen elmúlhatatlan az a hála, amelyet e híres Egyetem iránt érzek azért, hogy a tudományos pályára fölemelt és azon jóságos kézzel vezetett, olyan forró abbeli fohászm, hogy a Gondviselés hagyja továbbra is tündökölni ez Egyetemet régi nagyságában: hogy ezentúl is tehesse azt, amit a múltban oly dicsőségesen teljesített: a magyar hazát, az Universitas rendeltetése szerint, mindenekelőtt a tudomány művelésével és oktatásával szolgálni.

Mély tisztelettel maradok a Méltóságos Rector Úr igaz hive
Budapest, 1922 június 24-én

Dr. Fejér Lipót

ny. r. tanár a budapesti egyetemen.

Méltóságos Rector Magnificus Úr!

Mély meghatottsággal és hálával vettem Méltóságod kegyes meghívását a kolozsvári Ferencz József-Tudományegyetem 50 éves jubileumának ünnepére. Fogadja érte Méltóságod legmelegebb köszönetemet. Mély sajnálatomra nem vehetek rajta részt a mai súlyos viszonyok közt: de egész szívvel és lélekkel ott leszek. Hiszen én mint serdülő ifjú ott voltam a megnyitó ünnepen. Ennek az Alma Maternak voltam tanítványa 1875-től, mindent, amit a tudományban el bírtam érni, ott nyertem, vagy onnan hoztam el a ható erőket. Ott tettem doctori szigorlatot több mint 40 éve, ott tettem ugyanakkor tanári vizsgát, lettem ezelőtt 40 évvel magántanár és később ny. c. és jelleggel fölruházott rk. tanár, ennek az egyetemnek voltam 1890 óta 1899-ig könyvtárigazgatója. Csoda-e akkor, ha e szép és nemes emlékek, melyek mindig éltek szívemben, most még jobban meg elevenednek, csoda-e, hogy a meghatottság érzése mélyebb most, mint máskor? És fájdalmam éppen oly nagy, mint örömöm és büszkeségem, elgondolva, hogy ez a nagyszerű egyetem mi volt a nemzet kulturéletében és mit veszített a gonoszságok gonoszsága által. De azért él és működik s a Gondviselés és a hálás haza segélyével újra megnyeri nagy eszközeit a küzdelmes évek során s ez az én buzgó esedezésem. Adja az Ég, hogy a megpróbáltatások súlyos időszaka után új élet várjon az Alma Materre, hogy teljesíthesse úgy nagyszerű hivatását, mint a múltban; terjessze a a tudomány fényét és életét, legyen mindaz, amit tesz, aere perennius és tehesse legalább minden tanítványára azt a hatást, melyet rám tett egykor, mire mindig a legmélyebb hálával és meghatottsággal fogok gondolni.

Fogadja a m. t. Alma Mater e nagy nap alkalmából hálás szívemből fakadó legmelegebb üdvözlétemet s Méltóságod legmélyebb tiszteletem kifejezését, mellyel maradok

Budapest, 1922 június 24-én

alázatos szolgálja

Dr. Ferenczi Zoltán

a budap. k. m. tud.-egyet. könyvtárának igazgatója.

Méltóságos Rector Úr!

A M. Kir. Ferencz József-Tudományegyetem alapításának ötvenedik évfordulója alkalmából június 29-én tartandó ünnepi közgyűlésre címemre küldött meghívót a legmélyebb köszönettel vettem. A megváltozott viszonyok részéről a személyes megjelenést lehetetlenné teszik; azonban, mint ezen egyetemnek egyik legrégibb hallgatója, később címzetes rendkívüli tanára, felhasználom az alkalmat, hogy ezen egyetem iránt mindig szívesen táplált legmélyebb hálaérzetemnek és legíorróbb szívből eredő tiszteletemnek kifejezést adjak. Adja az ég, hogy a volt kolozsvári, most szegedi egyetem beláthatatlan századokig virágozzék és legyen büszkesége a magyar tudományosságnak.

Kolozsvár, 1922 június 22.

Mély tisztelettel
Dr. Gergely Sámuel.

Méltóságos Rector Úr!

A M. Kir. Ferencz József-Tudományegyetem alapításának ötvenedik évfordulója alkalmából tartandó ünnepi közgyűlésre való nagyrabecsült meghívását köszönettel vettem és midőn őszinte sajnálatomat fejezem ki azért, hogy a megjelenésben akadályozva vagyok, egyszersmind arra kérem Méltóságodat, hogy fogadja tiszteletteljes üdvözetemet és igaz üdvökívánataimat az egyetem félszázados dicsőségteljes kulturmunkájának ezen megható emlékünnepe alkalmából, melyet — egy jobb jövő reményében — szívben és lélekben Önökkel ülök meg.

Kiváló tisztelettel, Méltóságodnak készséges híve
Budapest, 1922 június 24.

Gohl Ödön

a Ferencz József-Tudományegyetem tiszteletbeli doctora,
m. nemzeti múzeumi osztályigazgató.

A M. Kir. Ferencz József-Tudományegyetem
Rectorátusának

Szeged.

A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia köszönettel vette a nagynevű Egyetem alapításának 50-ik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségre szóló meghívást.

Habár a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia tanártestülete ezuttal kiküldöttje által sem képviseltetheti magát, az ünnepség lélekemelő fontosságától áthatottan az ünnepségen lélekben részt vesz és fájdalmit fejezi ki amiatt, hogy a dicső múlttal rendelkező, a magyar kulturát és a magyar eszméket hiven szolgáló kolozsvári egyetem a részére magyar véren és pénzen épített tudományvárából, otthonából kiüzve idegen helyen ünnepelheti csak meg fennállásának ötvenedik évfordulóját.

Reményét és hő óhaját fejezi ki a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia tanártestülete, hogy nemsokára elérkezik az idő, midőn „Lesz még kikelet Kolozsvár felett“, amikor a bitorlók elűzve a nagynevű Egyetem újból elfoglalhatja ősi fészket és a tudománynak is dacosan használt fegyverével elpusztítja mindazt, ami most keserűséget okoz és szolgálhatja az Erdély részére nélkülözhetetlen magyar tudományos kulturát. Úgy legyen!

A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia tanártestülete a legmelegebb üdvözlését küldi a félszázados ünnepség alkalmából a M. Kir. Ferencz József-Tudományegyetemnek.

Keszthely, 1922 június hó 19-én.

Sztankovics János
gazdasági akadémiai igazgató.

Méltóságos Rector Úr!

Kedves Barátom!

Hálásan köszönöm a június 29-re szóló megtisztelő meghívást. És ha egészségem állapota nem is engedi meg, hogy részt vegyek lélekemelő és példaadó ünnepén annak az Egyetemnek, amelynek kebelében, a Ti nemmes baráti körötökben életem legszebb és leggyümölcsözőbb tíz esztendejét töltöttem: lélekben ott leszek Veletek s a Tiétekkel együtt száll — a munkából részt kérő fogadalommal együtt — buzgó íohászom az igazságos Istenhez a romokban heverő haza fölépítéséért. Türesek és áldozatos cselekvések messze sugárzó fényessége világítson föl mindenkit kötelessége parancsáról.

Budapest, 1922 június 24-én.

Igaz tisztelettel köszönt régi barátod
Kenéz Béla.

Méltóságos Rector Úr!

Kedves Barátom!

Mély meghatottsággal vettem a j. hó 29-iki egyetemi ünnepélyre vonatkozó meghívót kézhez.

Emlékezetemben pillanat alatt rohantak 50 év eseményei végig, melyekből én is kivethettem azt az osztályrészemét, melyet — a saját szempontomból megítélve — kincsekkel sem lehet fölbecsülni.

Ott lehettem 1872-ben — 15 éves koromban — ennek az egyetemnek legelső rendes hallgatói között. Ettől nyertem 1876-ban doctori okleveletem, 1878-ban egyetemi magántanári képesítésemet.

Együtt működtem, mint tanártársaimmal, az egyetem legelső tanári Karának tagjaival, az én volt tanárainkkal. Azokkal a nagyokkal, kik az egyetem igazi megalapítói voltak. Mert ők voltak azok, kik rövid idő lefolyása alatt, mondhatni, a semmiből, egy hatalmas, nagynevű kulturális intézményt tudtak létrehozni.

Aztán megérnem adatott, hogy az Alma Mater kötelékéből kiváló, első mesterek helyébe egymást követve léphettek be azok a kedves Kollegáim, kiket megelőzőleg tantermem büszkeségei közé számíthattam. Míg nem, a Gondviselés rendelése folytán, magamnak is ki kellett Közületek válnom!

És most? Rátok vár ismét az új, a második alapítás nehéz föladata és munkája!

Magam pedig, — Titöletek elszakadt Kollegátok — egyebet nem tehetek, mint hogy kérjem az Egek Urát, árássa soha ki nem apadó, bőséges áldását munkásságtokra és virágoztassa föl a Ferencz József-Tudományegyetemet a magyar haza dicsőségére és az egész emberiség javára!

Hozzátok pedig szíve mélyéből fakadó, legbensőbb kartársi és baráti üdvözlését intézi

Kolozsvárt, 1922. június 21-én

öreg kollegátok

Dr. Kiss Mór.

Méltóságos Rector Úr!

A kolozsvári egyetem jubileumi ünnepére szóló megtisztelő meghívásának, a legnagyobb sajnálatomra, nem tehetek eleget, mert nagy koromnál fogva utazásra nem tudom magamat rászánni.

Engedje meg Rector úr, hogy a jubileum alkalmából kifejezést adjak érzelmeimnek, amelyek a kolozsvári Alma Mater-hez elválaszthatatlanul hozzáfűznek.

Azok közül, akik 50 esztendővel ezelőtt — telve ifjú lelkesedéssel — a magyar tudomány becsületes, buzgó szolgálásának szilárd elhatározásával megkezdttük Erdély egyetemének megalapozását, alig élünk néhányan. Az eltelt 50 esztendő elsodorta mellőlem kedves kartársaimat, részeseit annak az ideális lélekkel végzett építőmunkának, amelyet a legnagyobb egyetértésben, vállalva végeztünk a magyar kultúra és a nemzeti eszme diadaláért.

S most, amikor itt állok, úgyszólván egyedül a régiek közül, akikre a Gondviselés, a nemzet tavaszának ébredésekor, az ország felépítésében a nagy munka egy csekély hányadát bízta, végtelen fájdalommal, az öregség tehetetlenségének kínzó tudatában tekintek végig a romokon, amelyeknek újjáépítésében nekem már nem lehet részem.

Kolozsvárhoz és Erdélyhez családi életem legboldogabb és legfájdalmasabb emlékei, tudományos munkám leginkább szívemhez nőtt eredményei, a Mezőség aranyos napfényben fürdő dombságai, a sokszor bejárt bércek olyannyira ismert sziklái, az Aranyí hegy hatalmas földpúpja és a kolozsvári temetőben domborodó kis sirhant, — első gyermekeim nyugóhelye, — ézernyi elszakíthatatlan szállal fűz hozzá.

Az emlékezés erős kötelékei nem engedik, hogy Erdély egyetemét máshol tudjam elképzelni mint a Szamos-völgyi gyönyörű metropolisban és Erdélyt el tudjam képzelni magyar egyetem nélkül. Erős a hitem, hogy a nyers erőszak fölött hamarosan győzedelmeskedik a kultúra hatalma és Nagy-Magyarország Királyhágón túli részén a kolozsvári egyetem nem-sokára folytathatja nemzeti misszióját.

Önökre uraim, akik nyomdokainkba léptek, súlyos feladat vár; egyrészt az ország szívében, a legmagyarabb városban új hajlékot, új munkatérületet kell teremteniök a magyar tudománynak, másrészt föl kell nevelniök azt a tudós generációt, amely diadalmasan visszahelyezi az elűzött Alma Matert a főlsszabadított Erdély tudományos életének trónjára.

Ennek a kettős feladatnak, ennek a nagyfontosságú nemzeti hivatásnak sikeres elvégzéséhez kitartást és szerencsét kívánva, szívem egész melegével üdvözlöm a jubiláló kolozsvári egyetem nagytekintetű Tanácsát és kitűnő professzorait és üdvözlöm a tiszamenti várost, amely hajlékot adott az erdélyi hegyek közül odamenekült Alma Maternek, hogy tiszta

magyar légkörében új erőre kapva, bizakodó hittel tekinthessen kelet felé, a magyarság felkelő Napjába.

Fogadja Méltóságos Rector Úr őszinte tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1922 június 26.

Dr. Koch Antal

nyug. egyetemi tanár.

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem e. i.

Nagyságos Rectorának

Szeged.

Beteg ágyamból küldöm a kolozsvári tudományegyetem félézsázados fennállásának ünnepe alkalmából üdvözetemet.

Az elhívtak között ott álltam már bölcsőjénél, kiknek keze azt ingásra lendítette; éppúgy közvetlenül fájdalmas szemtanúja gyászos végű ellenséges usurpatiojának.

A félézsázad dicsőséges együttműködésének emlékeivel megpróbáltatásunkban is az igazság győzelmének reménységével áldozok a múltnak s hiszek a jövőben.

Budapest, 1922 június hó 7.

Dr. Kolosváry Sándor

nyug. egyetemi professzor.

Magyar Nemzeti Szövetség (Területvédő Liga) Dunaföldvári Köre.

A kolozsvári m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem

nagyságos Rector Magnificusához

Szeged.

Megértő magyar szívvel köszöntjük a kolozsvári m. kir. tudományegyetemet félézsázados jubileuma alkalmából. Teljes tudatában vagyunk annak a nagy értéknek, amit ez az egyetem a magyar tudományra és közműveltségre mindenkor jelentett. Értékelné tudjuk ennek az egyetemnek törhetetlen, meg nem alkuvó, harcos magyar szellemét, mely oly sok tanítványának lelkében visszaragyogva csodás, önfeláldozó tetteknek lett az alapja békében és a háborúban!

Amikor részt kívánunk venni Nagyságod vezetése alatt működő egyetem örömnepében, nem feledhetjük el, hogy az egyetem — bár vendégszerető magyar város falai között él megbecsülésben s büszke szeretetben — mégis számkivetésben, bujdosásban tölti be nagyszerű hivatását, mert „rablók kezén van kincses Kolozsvár!”

Felfoháskodunk a magyarok Istenéhez, áldja meg ennek az egyetemnek működését, áldja meg minden vezetőjét és tanárát, áldja meg minden tanítványát, kik hűséges gyermekei voltak és maradtak magyar hazájukhoz!

Áldja meg a jóságos Isten mindazokat, kik e száműzött egyetem boldogulását lelkükön viselik s szellemi vagy anyagi javakkal támogatják!

Engedje meg a magyarok Istene, hogy ez a gazdag szellemű, nagy tudományú egyetem bujdosásában is betölthesse hivatását, mélyíthesse a magyar tudományt, munkálhassa az egyetértő, egyet akaró, önfeláldozó magyar közszellemet, amely hozzá fogja segíteni, hogy amily lelketrázó elkeseredésben indult el a számkivetésbe, épp oly dicsőséges örömben tér-

hessen vissza az ezer esztendőös magyar nemzet által megszabott, rendeltetässerü régi székhelyére, kincses Kolozsvárra!

Bizunk Isten segedelmében és a magyar nemzet ősi erejében! Kifejezve igaz hálánkat és köszönetünket az egyetem vezetősége, tanári kara és hivatalnokai iránt, küldjük hazafias üdvözlétünket.

Dunaföldvár, 1922. évi június hó 29-én.

A Területvédő Liga Dunaföldvári Köre nevében

Dr. Rátkay László

ügyvezető-főtitkár.

Magyarhoni Földtani Társulat.

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem
nagyérdemü Tanácsának

Szegeden.

Amidőn a m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem fennállásának félszázados évfordulóját ünnepli, a Magyarhoni Földtani Társulat is hazafias üdvözlét küldi.

Az a szellem, melynek az ünneplő Egyetem mindenkor lelkes terjesztője volt, jelenlegi székhelyén is azt a magasztos célt szolgálja, mint az elmúlt félszázad alatt, t. i. szellemi és erkölcsi fegyvereket adni azok kezébe, kiktől a Haza jövő sorsa függ.

Isten segítségétől és a hálás nemzet nagyrabecsülésétől támogatva versenyezzen a m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem a többi Főiskolával egyetemben az integer Magyarország és egy jobb jövő kiküzdésében.

Jó Szerencsét!

Budapest, 1922 június hó 25-én.

Dr. László Gábor
első titkár.

Dr. Pálffy Mór
elnök.

Mosonvármegye alispánjától.

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem
Méltóságos Rectorának

Szeged.

Az Egyetem alapításának ötvenedik évfordulója alkalmából tartandó ünnepi közgyűlésre szóló megtisztelő meghívást, Mosonvármegye közönsége nevében, hálásan köszönöm, azonban sajnálattal kell bejelenteni, hogy a jelenlegi viszonyok, különösen a nagymérvű hivatalos elfoglaltság miatt a vármegyének ezen közgyűlésen hivatalosan magát képviseltetni nincs módjában.

Mosonvármegye törvényhatósága az otthonából kiülő Egyetem, a nemzet kulturális fejlődésének ezen nagyérdemü intézetének ünnepén lélekben mindenesetre a leglelkesebben vesz részt és a Méltóságod vezetése alatt álló Egyetemet félszázados jubileuma alkalmából legbensőbb szeretettel és mélységes tisztelettel köszönti.

Magyaróvár, 1922. évi június hó 17-én.

Mosonvármegye közönsége nevében:

Alispán.

Méltóságos Rector Úr!

Mély megilletődéssel olvasom a meghívót a kolozsvári egyetem 50 éves jubileumának ünnepére. Mindmáig reméltem, hogy le fogok holnap mehetni Szegedre és részt vehetek az ünnepi közgyűlésen. Ma bizonyossá lett, hogy halaszthatatlan természetű magánügyek miatt nem utazhatom. Ezért írok csak ma.

Ha nem lehetek is jelen, lelkileg együtt leszek az ünneplőkkel. Vagy jobban mondva, a bánkódókkal. Amikor együtt dolgoztunk a hazai kultúrán Erdélyben, egyikünk sem gondolta, hogy a jubileumot a Ferencz József-Tudományegyetem nem fogja Kolozsvárt megülni. Azt hiszem, most is egyek vagyunk gondolatban, de még inkább a hő vágyódásban. Adja Isten, hogy még mi magunk is, akik Kolozsvárt működtünk, megérhessük újra a magyar hazában a kolozsvári magyar egyetem újra megnyitására ünnepét.

Ezzel a meleg fohással legyen szabad nekem is hozzájárulnom ahhoz az imádsághoz, amely 29-én a jubilálók szívéből egyértelműleg fog szólni az Egek felé.

Méltóságodnak

Budapest, 1922 június 27-én

kitünő tisztelettel hiva

Navratil Ákos.

Méltóságos Rector Úr!

Tek. Egyetemi Tanács!

Amilyen mély tisztelettel és édes örömmel vettem a m. kir. Ferencz József-Tudományegyetemnek a f. hó 29-én tartandó emlékünnepe szülő nagybecsű meghívását, épp olyan nagy sajnálattal és keserű fájdalommal kényszerülök kijelenteni, hogy erősen meggyengült egészségi állapotomnál fogva, amely miatt hosszabb utazásra vállalkoznom lehetetlen, e díszes ünnepen nem jelenhetek meg. De ott lesznek gondolataim annak a tiszteletre méltó tudós testületnek az ünnepén, amelynek nemrégiben én is egyik igénytelen tagja voltam. Amelynek többi tagjaival szerény tehetségemhez képest 44 éven át én is küzdöttem az ő jóhírnevének kivívásáért és gyarapításáért s amelynek jóindulatát, szíves támogatását és üdvös befolyását e hosszú időn át szerencsém volt folyton tapasztalni.

Kiváló megtiszteltetésemért őszinte hálámat nyilvánítva s az egyetem nagysikerű tudományos munkálkodására az Ég áldását kívánva, vagyok a Méltóságos Rector Úrnak és a Tek. Egyetemi Tanácsnak

Kolozsvárt, 1922 június 22.

alázatos szolgája

Dr. Óvári Kelemen

nyug. egyetemi tanár.

Nagyságos Rector Úr!

Méltóságos Uram!

Fogadja őszinte köszönetemet a szívélyes és reám nézve felelő megtisztelő meghívásért. Sajnálatomra, különféle körülmények következtében nem jelenhetek meg az egyetem jubiláris ünnepén és nem örülhetek

és szomorkodhatok az egyetem tagjaival együtt. Mint mindenkor, úgy különösen a jelen alkalommal is felemelő érzéssel gondolok azokra a felejtetetlen évekre, amidőn Kolozsvárt zavartalanul csakis a tudomány művelésének élhattunk, mindnyájan eltelve lelkesedéssel, reménnyel és bizalommal. Ilyen lelkesedést, bizalmat és hozzá az igazi tudományos munkát megértő és méltányolni tudó közszellemet, valamint sok sikert kívánok az egyetemnek, amidőn működése első századának második felébe lép, hogy működésével is előmozdítsa mindnyájunk amaz óhajának teljesülését, hogy mielőbb ismét eredeti otthonában terjeszthesse és mozdíthassa elő a kulturát és biztosítsa nemzetünk fennmaradását és felvirágozását.

Fogadja Méltóságos Uram legőszintébb tiszteletem kifejezését, melyel maradok

Budapest, 1922 június 25-én

Dr. Plósz Sándor
egyetemi ny. r. tanár.

A M. Közigazgatási Biróság Elnöke.

Magnifice Rector!

Méltóságos Uram!

A m. kir. Ferencz József-Tudományegyetem alapításának ötvenéves évfordulója alkalmából tartandó ünnepi közgyűlésen el nem halasztható elfoglaltságom miatt, végtelen sajnálatomra, személyesen nem vehetek részt, de szívem egész melegével együtt érzek az ünneplőkkel, már annál az oknál fogva is, mert hivatali állásomból kifolyólag annak idején abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy az egyetem érdekében minden tőlem telhetőt a legbensőbb lelki örömmel teljesíthettem.

Bizton hiszem, hogy az egyetem új helyén is folytatni fogja érdemekben és sikerekben gazdag, az egész tudományos világ által elismert működését és mélyíteni fogja azt a magyar kulturát, mely egyik legbiztosabb fegyverünk a magyar igazság diadalának kivívásában.

Budapest, 1922 június 26.

Kiváló tisztelettel
Br. dr. Wlassics Gyula.

II.

Külföldi üdvözetek.

Gratulationes gentium externarum.

Aachen.

Technische Hochschule
Aachen.

Aachen, den 1. Juni 1922.

Anlässlich des 50-jährigen Bestehens der Universität Szeged am 29. Juni ds. Jrs. gestatte ich mir namens des Lehrkörpers der Technischen Hochschule in Aachen

die *wärmsten Glückwünsche* für ein ferneres Blühen und Gedeihen zu übermitteln.

Ich gebe dem Wunsche Ausdruck, dass die Jubilarin als Stätte der Forschung und Belehrung auch in Zukunft ihre hohe Stellung behaupten möge.

Der Rector :
Schwemann.

Aberdeen.

Senatus Universitatis Aberdonensis
Illustrissimae Universitati Litterarum
Regiae Hungariae Francesco-Josephinae
S. P. D.

Gratias vobis nostri quam maximas referunt quod Ludos Natalicios jam celebraturi in partem nos gaudii vestri humanissime vocavistis.

Longis maris et viarum spatiis ab Athenis vestris sejuncti vinculum tamen illud commune agnovimus quod arcte eos adstringit omnes qui ad studia liberalia promovenda taedamque ardentem scientiae et doctrinae posteris tradendam semper incumbunt. Quapropter nobis summo fuisset gaudio feriis adistere si fata sivissent. Attamen haud parvam affert nobis tristitiam quod cum obstant multae cum multis discipulis paene nunquam intermissae occupationes nemo nostrum celebrationi interesse potest. Hoc autem die natalicio vobis, Rector Magnifice, Professores et Doctores et Magistri, summo amore gratulamur, nec quidquam auspicatius exoptare

possumus quam ut in plurima saecula vestra in Universitate fax ingenii
eluceat atque indies clarius enitescat.

Datum Aberdoniae, Id. Jun. A. S. MCMXXII.

Georgius Adam Smith Eq. L. L. D.

Vice-Cancellarius et Praefectus

H. I. Butchart

Universitatis Secretarius.

Angers.

Université Catholique

De L'ouest

Angers.

Universitas Litterarum Catholica

Andegavensis

summo cum honore eam accepit chartulam qua

Universitas Litterarum Regia

Hungarica Francisco-Josephina

festos dies semisaeculares Szegedini, die XXIX mensis Junii, celebrandos
indicat, atque ad eos istuc legatum hinc evocat urbanissime.

Vehementer dolet fieri non posse ut e suis mittatur qui, congratulandi
causa, ad sororem hungaricam accedat.

Sed vota facit ex animo ut, divino beneficio, in dies floreat.

Leo Gry

Rector Universitatis.

Ann Arbor.

University of Michigan

Ann Arbor

Presidents Office.

Praeses et Senatus Universitatis Michiganensium

Rectori et Senatui

Universitatis Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae

S. P. D.

Vobis gratias agimus quod liberaliter invitatis ut festos dies semisae-
culares Szegedini vobiscum concelebremus.

Hoc tempore non possumus mittere trans Atlanticum mare qui prae-
sens gratulandi munus obiret. Perpatuam felicitatem Universitati vestrae
precamur et auguramus.

Datum Ann-Arbori Non. Jun. MCMXXII.

Marion Le Roy Burton

Praeses.

Baltimor.

The Johns Hopkins University

Baltimore Maryland

Presidents Office

Universitas Hopkinsiensis

Universitati Litterarum Regiae Hungaricae Franco-Josephinae

S. P. D.

Gratulamur ex animo vobis quod festos dies semisaeculares Sze-
gedini iam iam celebrare constituistis, celebrantibusque bona omnia et fausta

et felicia precamur. Dolemus autem quod angustiis temporis exclusi neminem ex nostro coetu, qui feriis vestris intersit, possumus adlegare.

Datum Baltimoræ, die septimo mensis Junii, A. S. MDCCCCXXII.

Frank Johnson Goodnow.

Barcelona.

Mi ricevis vian ĝentilan inviton pro kiu mi kore dankas vin. Laŭpove mi klopodos atingi, ke iu inda profesoro de nia Universitato, ĉestu, ĝin reprezentante, la solenajn festojn, ke okaze la L^a jarreveno de via Lit. Universitato, estas okazontaj la 29an de la nuna monato en Szeged.

Dio gardu vin dum multaj jaroj.

Barcelona, la 2an de junio de 1922.

La Rectoro,
(legi non potest).

Al lia M^osto la Rectoro de la Reĝa Hungara Lit. Universitato de Francisko-Jozefo — Szeged (Hungarlando).

Basel.

Universität Basel
An den Rector der Universität

Szeged.

Sehr geehrter Herr Kollege,

Im Namen der Universität Basel beehre ich mich, Ihnen für die freundliche Einladung zur 50jährigen Gedenkfeier Ihrer Universität verbindlichst zu danken. Der Senat der Universität Basel bedauert ausserordentlich, wegen der kurzen zur Verfügung stehenden Zeit, nicht in der Lage zu sein, einen Vertreter zu bestimmen: dagegen hat er mich beauftragt der Universität Szeged seine herzlichsten Glückwünsche zu übermitteln.

Mit vorzüglicher kollegialer
Hochachtung

Basel, den 16. Juni 1922.

August Simonius
d. z. Rector.

Berlin.

Technische Hochschule
zu Berlin.

Charlottenburg, den 23. Juni 1922.

Die Technische Hochschule Berlin spricht der Universität Szeged in ihren besten Dank für die freundliche Einladung zu der demnächst stattfindenden Feier des 50-jährigen Bestehens der Universität ergebenst aus.

Der Rector
R. Rothe.

Zur halbjahrhundertfeier die besten Glückwünsche Universität Berlin.
Berlin, 28. Juni 1922.

Bern.

Die Universität Bern an das Rectorat der
Franz Josephs Universität in Szegedin.

Magnificenz,

Im Namen unseres akademischen Senates beehre ich mich Ihnen für die freundliche Einladung zur Teilnahme an der Feier des fünfzig-jährigen Bestehens Ihrer Universität den besten Dank auszusprechen.

Leider ist es uns unmöglich Delegierte zu diesem Festakt zu entsenden, wir werden jedoch bei diesem Anlasse Ihrer Universität in herzlicher Teilnahme gedenken und bringen Ihnen, sowie dem gesamten Lehrkörper Ihrer Universität unsere warmen Glückswünsche dar.

Genehmigen Sie, Magnificenz, die Versicherung meiner vorzüglichen kollegialen

Bern, den 22. Juni 1922.

Hochachtung

Rector:

P. Gruner.

Besançon.

Université de Besançon.

Universitati Litterarum

Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae Szegedinensi.

Universitas Bisuntina in Sequanis

ad celebrandos festos dies semisaeculares comiter invitata, gratias agit maximas: sed quia propter rationem studiorum hac anni tempestate ad finem vergentium aliasque causas aliquem e suis adlegare non licet, socios et collegas plurimum salvere jubet, et festum diem celebrantes optimis votis prosequitur.

Nonis Juniis.

S. Kontz

Rector Universitatis.

Bethlehem.

Lehigh University

Bethlehem, Pa

June 13th, 1922.

The Rector University of Szeged, Hungary.

Dear Sir:

Lehigh University appreciates the invitation to be represented at the Semi-Centennial Festival to be held on June 29th, and regrets that it is impossible to be represented on this occasion as no member of the teaching staff or Alumni Association will be in Hungary at that time.

Very truly yours,

Natt M. Emery.

Vice-President.

Bloomington.

Bloomington, Indiana,
June 19, 1922.

The Indiana University sends greetings to the Royal Hungaria Francisco-Josephina University and regrets that it can not be represented on the occasion of the celebration of its semi-centennial at Szeged in Hungary on June twenty-ninth, 1922.

William L. Bryan
President Indiana University.

Bordeaux.

Université de Bordeaux.

Universitas Burdigalensis gratias agit maximas Universitati litterarum Szegedini, quod illam comiter rogaverit atque oraverit ut festos dies semisaeculares, die XXIX mensis Junii, celebrantibus interesset.

Libenti quidem animo unum e suis magistris ad suam personam gerendam misisset, nisi hoc anni tempore multis diversisque officiis omnes graviter detinerentur. Sane igitur dolet vicem suam cuiquam mandare non posse.

Veruntamen ad remotam sororem animum intendet suum, sperans fore ut tempus amicitiae significandae aliquando opportunum eveniat.

R. Thamin
Rector Universitatis.

Breslau.

Breslau, den 17. Juli 1922.

Der Ungarischen Franz Josephs-Universität zu Szegedin bringt die Breslauer Friedrich-Wilhelms Universität zum 50-jährigen Jubiläum aufrichtige Glückwünsche dar. Möge die Franz Josephs-Universität nach den Stürmen des Weltkrieges lange Jahre friedlicher und fruchtbringender wissenschaftlicher Tätigkeit durchleben.

Rector und Senat
der Schlesischen Friedrich-Wilhelms
Universität
Schaeder.

Bristol.

Pro Vice Chancellor,
Professor F. Francis, D. Sc.

University of Bristol.
June 19, 1922.

Universitati Regiae Hungaricae
Universitas Bristolliensis
S. P. D.

Vehementer quidem dolemus, viri doctissimi, quod propter tam longa itinera et tot tantosque nostros labores nullum legatum e senatu nostro delectum qui festis istis diebus interesset, mittere potuimus. Nihilo autem minus vobis decem iam lustra feliciter peracta gratulamur, et ut hunc tam faustum diem laeto ac frequentissimo coetu celebretis, animo benevolentissimo precamur.

F. Francis.

Brünn.

Deutsche Technische Hochschule Bruenn beglückwünscht auf das herzlichste die Universität zu ihrer morgigen feier und wünscht ihr immer wieder neue stolze erfolge bis in die fernsten zeiten.

Bruenn, Juni 28, 1922.

Dr. Meixner
rector.

Buenos Aires.

Buenos Aires, 4 de Julio de 1922.

Al Señor Rector de la regia Universidad
literaria húngara Francisco José,
Doctor Gaspar Menyharth,

Tengo el honor de acusar recibo de la invitación que se ha servido dirigir a la Universidad de Buenos Aires, con ocasión del cincuentenario de esa.

En respuesta, me complazco en presentar al Señor Rector, los mejores votos de la institución que tengo el honor de presidir, por la prosperidad creciente de esa Universidad.

Saludo a Vd. con mi consideración más distinguida.

M. Munden.

Cambridge.

University of Cambridge.

The Registry of the University
Cambridge

30 May 1922.

Dear Sir,

The Council of the Senate of this University had before them at their meeting yesterday the invitation which you kindly sent for your Celebration on the 29th of June next.

The Council much regret that it is not possible for them to make an appointment for the date named.

I am
Yours faithfully
J. N. Keynes
Registrary.

Chicago.

Northwestern University
Evanston-Chicago

Universitati Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae salutem gratulationum refertam dicit Universitas Evanstonensis, et festos dies semisaeculares Szegedini die XXIX mensis Junii celebrantibus se interesse non posse dolet.

Praeses Universitatis
Walter Dill Scott.

The University of Chicago
Founded By John Rockefeller

The President and Senate of the University of Chicago wishes to acknowledge the invitation of the Royal Hungarian University to attend its celebration of the Fiftieth Anniversary of its founding. While it has not been possible to send representatives to this great occasion, the University sends its cordial congratulations and best wishes for future prosperity and usefulness.

Harry Pratt Judson
President.

June 13, 1922.

Cincinnati.

University of Cincinnati
The President.

The Directors, President and Faculty of the University of Cincinnati acknowledge with appreciation the invitation of The Royal Hungarian University Francis Joseph to be represented in its Semi-Centennial Celebration at Szeged, Hungary, on the twenty-ninth day of June.

They beg to extend their good wishes on this occasion and regret that it will not be possible for them to accept.

The twenty-first of June nineteen hundred and twenty-two.

Dorpat.

Viris clarissimis et doctissimis,
qui Universitatem Litterarum Regiam
Hungaricam Francisco-Josephinam
administrant atque in ea docent
Rector Senatusque
Universitatis litterarum Dorpatensis
S. P. D.

Litteras Vestras, quibus nos ad festos universitatis Vestrae dies semisaeculares Vobiscum celebrandos honorifice invitastis, laetissimo animo accepimus. Propter temporis angustias fieri non potuit, ut ex nostra societate legatum, qui praesens feriis Vestris interesset, mitteremus — quod magno dolore confitemur — sed hisce Vos litteris certiores facere volumus, quanto gaudio et quam sinceris votis florentes Academiae Vestrae res, humanitatis studia Vestra nobilissima, liberalium artium fata apud Vos tam felicia prosequeremur. Ita exoptamus, ut Fortuna Vos omni bonorum genere cumulet, ut Vos ipsi, quos propter insignem humanitatem, doctrinam, virtutem, propter communem denique ex gente Ugro-Fennica originem maximi facimus, eximia Vestra benevolentia nos dignari voluistis.

Vivat, vigeat, magis magisque crescat et floreat Universitas Litterarum Regia Hungarica Francisco-Josephina, in sempiternum Estoniae animis carissima!

Prof. Dr. H. Koppel
Rector Senatusque academici praeses.

Dabamus Dorpati a. d. II. Id. Iunias, A. D. MCMXXII, post constitutionem rei publicae Estonicae libertatem quinto.

Dresden.

Sächs. Technische Hochschule.

Dresden A., am 16. Juni 1922.

An die Universität

Szegedin.

Rector und Senat sprechen anlässlich des 50-jährigen Bestehens der Universität ihre herzlichsten Glückwünsche aus.

Zugleich danken Rector und Senat für die liebenswürdige Einladung zum Stiftungstag, bedauern jedoch, mit Rücksicht auf das zu Ende gehende Semester, einen Vertreter der Hochschule nicht entsenden zu können.

Rector und Senat der Technischen Hochschule.

*Dr. Gravelius***Dublin.**

Universitas Dublinensis

Universitati Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae

S. P. D.

Gratulamur Vobis, Viri doctissimi, quod Universitas Vestra, iam quinquaginta annis feliciter peractis, mox ferias semisaeculares est fausto omine celebratura. Tamquam nova arbor quae pulcre frondescens radices in terra penitus infixas habet etsi nondum ad auras brachia tam late extendit ut, quod postea fiet, permagnum spatium obumbret, sic Universitas Vestra eiusque fama iam firmiter stabilita est atque, ut confidenter speramus, occulto aevo per multa saecula adeo in immensum crescet ut per amplam regionem umbram litterarum studiosis gratam doctamque praebeat. Gratias quoque maximas Vobis agimus cum nos in partem solemnium Vestrorum pro benignitate Vestra tam hospitaliter vocavistis, sed quominus invitationem Vestram benevolam accipiamus iniquo fato prohibemur. Negotiis enim Academicis multis et variis usque in mensem Julium perpetuis districti dolemus nos virum doctum e coetu nostro Vobis delegare non posse qui feriis Vestris intersit. Sed quamquam absentes Vobis, Viri humanissimi, Universitatique Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae gratulationem maximam facere volumus, atque tam in praesenti quam in futuro omnia bona fausta felicia semper eventura ex animo precamur. Valete.

D. Dublini in Collegio SS. Trinitatis

Kal. Jun. MCMXXII.

Iveagh

Cancellarius.

I. H. Bernard.

Praepositus.

Edinburgh.

University of Edinburgh.

7th June, 1922.

The Senatus Academicus of the University of Edinburgh have the honour to thank the Royal University of Hungary for the Invitation to be present at the Celebrations to be held this month. They regret that they

are unable to be represented personally and they convey their most cordial greetings and good wishes for the future of the University.

The Rector of the Royal University of Hungary,
Szeged, Hungary.

Erlangen.

Universitas litterarum Friderico-Alexandrina Erlangensis universitati regiae Hungaricae Francisco-Josephinae olim Kolozsvarensi nunc Szegedinensi salutem plurimam dicit.

Quod certiores nos fecistis, collegae humanissimi, de diebus festis semisaecularibus a Vobis mox celebrandis quodque tam hospitaliter nos invitastis, ut legatum aliquem mitteremus ad sollemnia illa concelebranda, maximas gratias Vobis agimus.

Ac legatum quidem mittere cum propter angustias temporum nobis non liceat, gratulabundi tamen ex animo pia vota nostra Vobis nuncupamus, ut academia Vestra tam bene merita vivat floreat crescat ad multos annos. Quod Deus bene vertat!

Dabamus Erlangae
mense Junio MCMXXII.

Prof. Dr. Otto Stählin
h. t. rector.

Frankfurt a. M.

Universität Frankfurt am Main

Der Rector.

Frankfurt a. M., den 21. Juni 1922.

Der früheren Universität Klausenburg, jetzigen Universität Szegedin danke ich namens des Lehrkörpers der Universität verbindlichst für die Einladung zur Feier am 29. Juni. Leider verbieten es die Verhältnisse, dieser Einladung Folge zu leisten.

Unsere herzlichsten Wünsche aber für das weitere Gedeihen wird der Verband Deutscher Hochschulen in Gemeinschaft mit den Wünschen aller Hochschulen Deutschlands zum Ausdruck bringen.

In vorzüglicher Hochachtung
ergebenst
Neisser.

Freiburg i. Br.

Albert Ludwigs-Universität
Rectorat.

Freiburg i. Br. den 16. Juni 1922.

An den Herrn Rector der Universität

Szegedin.

Ew. Magnifizenz spreche ich namens des akademischen Senats herzlichen Dank aus für die Einladung zur Teilnahme an der Feier des 50 jährigen Bestehens.

Die Entsendung eines Delegierten ist uns leider nicht möglich. Im übrigen werden die deutschen Hochschulen voraussichtlich gemeinsam handeln.

In ausgezeichnete Hochachtung
Rachfahl.

Friburg H.

Rector
Universitatis Friburgensis

Friburgi Helvetiorum, die 14 mensis
Junii 1922.

A Monsieur le Recteur de l'Université

à Szegedin.

Vir Magnifice!

C'est dans sa séance du 10 juin que le Sénat de l'Université de Fribourg a pris connaissance de la très aimable invitation de l'Université de Szegedin, nous conviant aux solennités qu'elle organise le 29 juin prochain à l'occasion de son cinquantenaire; j'ai été chargé par le Sénat de vous en présenter l'expression de notre sincère gratitude.

Bien que les cadres fort restreints de notre corps enseignant ne nous permettent pas d'envoyer une délégation à votre fête, nous tenons cependant en cette mémorable circonstance à vous adresser nos chaleureuses félicitations et nos meilleurs vœux.

Nous félicitons l'Alma Mater Szegedinensis de son brillant rôle dans la vie intellectuelle de la Nation hongroise; nous vous félicitons particulièrement d'avoir réussi dans la période si dure et si néfaste, que nous venons de traverser, de garder dans votre Haute Ecole un foyer ardent de vérité, de science et de lumière, un merveilleux instrument de haute culture, qui a permis à vos savants de propager, à l'abri des violentes passions mises au service de la destruction, le culte de l'idéal humain et le progrès des recherches scientifiques.

Nous souhaitons à votre illustre Université un avenir digne de son grand et fécond passé; qu'elle puisse toujours rester aux siècles futurs à la hauteur de sa noble et généreuse mission au service de la Science et de la Vérité.

C'est dans ces sentiments que nous participerons en esprit à vos belles solennités auxquelles nous souhaitons une pleine réussite.

Veuillez agréer, Monsieur le Recteur, les assurances de notre haute considération.

La Recteur:
Dr. A. Gockel.

Genève.

Université de Genève

Genève, le 17 juin 1922.

Le Recteur

Au nom du Senat Universitaire

A Monsieur le Recteur de l'Université des Lettres Royale Hongroise
François-Joseph

à Szegedin.

L'Université de Genève aurait eu le plus grand désir de célébrer avec l'Université François-Joseph son cinquantième anniversaire. Malheureusement la date de la cérémonie ne lui permet pas d'envoyer de délégué à Szeged. Elle ne veut cependant pas laisser passer ce jour solennel sans pré-

senter à l'Université François-Joseph, à son Recteur et au corps professoral tout entier, en même temps que ses vœux les plus sincères de prospérité, l'expression de son vif désir de voir se continuer les excellents rapports de cordialité qui ont existé de tout temps entre les deux Universités.

G. Fulliquet.

Giessen.

Universitatis Ludovicianae Gissensis
Rector et Senatus

Universitati Litterarum Regiae
Hungaricae Francisco-Josephinae

S. D. P.

Redditae nobis sunt litterae Vestrae humanissimae quibus nos ad concelebranda Semisaecularia Vestra hospitaliter invitastis.

Hanc vocationem quominus misso ad festos dies legato sequamur temporum iniquitate impediti nihilo minus sincere congratulamur Vobis peracta prima decem lustra.

Quod vero post calamitates belli infelicissimi translata Academiae Vestrae sede terram non animum mutastis id faustum nobis auspicium videtur animi fortis impavidique.

Itaque Vobis sociis olim armorum nunc malorum feliciorum progressum et speramus et optamus ut ruptis vinculis ac florentibus denuo regni Vestri rebus saeculum peragatis.

Valete. Dabamus Gissae Kal. Juniis.

Dr. Roloff
h. t. Rector.

Giessen, Walltortstrasse 48, den 20. Juni 1922.

An Se. Magnifizenz den Herrn Rector und den Hohen Senat
der kön. ungarischen Franz-Josephs-Universität

Szegedin.

Die Einladung zur Feier des Tages, an dem vor 50 Jahren die kön. ung. Franz-Josephs-Universität ins Leben getreten ist, habe ich mit herzlichem Danke und mit tiefer Bewegung in Empfang genommen.

Freilich wird Ihre Feier keine freudige sein, der Verlust der alten Lehrstätte wirft die Schatten tiefen Kammers auf Ihr Fest und auch ich gedenke mit Wehmut des Mathematischen Seminars, das ich in langjähriger Arbeit begründet und eingerichtet habe, der schönen Räume und des Stocks einer Bibliothek, die nun für die Franz-Josephs-Universität verloren sind . . .

Zum Feste aber rufe ich der Franz Josephs Universität ein herzliches vivat crescat floreat zu; möge sie auch an ihrer neuen Wirkungsstätte ein machtvoller Faktor der vaterländischen Kultur, und ein Denkmal der unverwüsthlichen Kraft der ungarischen Nation bleiben: míg az ezüst Dunának nagy tükörén egy honfiszem pihen!

In treuer Gesinnung

L. Schlesinger.

Glasgow.

The Royal Technical College,
Glasgow.Universitati Litterarum Regiae
Hungaricae Francisco-Josephinae

S. P. D.

Regium Polytechnicum Glasgvanum.

Nos Vobis gratias agimus quod humaniter invitastis ut vestrae Universitatis conditae sollemnia semisaecularia Vobiscum celebraremus. Rerum vero conditionibus variis prohibemur quominus quemquam e coetu nostro legaremus, cujus nos multum piget. Tamen magnopere speramus vestra incepta prospere eventura.

Datum Glasguae, a. d. IX. Kal. Jul. MCMXXII.

Praesidis Curatorumque nomine

H. Stockdale

Direktor.

The University, Glasgow.
May 29th 1922.The Francis-Joseph University,
Szeged, Hungary,

Dear Sirs,

I am in receipt of your kind invitation to the University of Glasgow to be represented at your festal Celebrations on June 29th. Our University will still be largely in Session at that time, and I am afraid that it will not be possible to find anyone to represent us, but should a delegate be forthcoming, I shall not fail to let you know without delay.

Yours faithfully,

Milligan

clerk of Senate.

Göteborg.

Göteborgs Högskola.

Universitati Litterarum Szegedinensi
universitas Gotoburgensis
s. p. d.

Summo gaudio, collegae clarissimi, accepimus litteras Vestras nuntiantes ornatissimam Vestram doctrinae sedem decem lustra peracta hac aestate celebraturam neque minore gaudio nos adfecit quod academiam nostram festos illos dies Vobiscum celebrare iussistis. Dolemus eo magis quod nobis non licebit virum nostratem illo tempore ad celeberrimam universitatem Vestram mittere. Vos autem, collegae illustrissimi, rogamus ut persuasum habeatis nos Vobis et universitati Vestrae omnia bona fausta felicia precari. Valete

Scr. Gotoburgi Kal. Iun. a. MCMXXII.

Otto Nordenskjöld
Rector.

Granada.

Universitas Litterarum Granatensis pergratam invitationem *Regiae Universitatis Hungaricae Francisco-Josephinae* libenter suscipiens, ipsi festos dies semisaeculares gratulatur; cumque rerum, temporis ac loci adiuncta specialem oratorem deligere non patiantur, fausta quaeque in aevum litteris precatur.

Vice-Rector Universitatis

José Palanco.

Graz.

Der Rector der
Franzens-Universität in Graz.

Universitati Litterarum Regiae
Hungaricae Francisco-Josephinae

Szegedinum.

Dies festos semisaeculares foundationis Universitatis Vestrae celebrantibus Universitas Litterarum Gracensis Vobiscum congaudet Vobisque gratulatur ex corde. Dolemus ob inopiam nostram neminem legatum affectuum nostrorum interpretem nos mittere posse.

Graz, die 30. Mai 1922.

Antonius Michelitsch
h. t. rector.

Groningen.

Rector en Senaat
der
Rijks-Universiteit

Groningen, den XIII. Juni 1922.

Universitati Litterarum Regiae
Hungaricae Francisco-Josephinae
S. P. D.

Senatus Universitatis Groninganae.

Quod benevole nos rogastis, ut unum e nostro numero ad vos delegaremus, qui diebus festis semisaecularibus Szegedini in Hungaria die XXIX mensis Junii interesset, magno nobis honori magnaeque voluptati est. Sed dolemus, quod eo potissimum tempore, quo ante ferias aestivas plerique nostrum in examinibus aliisque negotiis occupati sunt, nemo ab academia diu abesse tantumque iter suscipere potest. Idcirco, etsi non ipsi testes erimus solemnitatis ludorum vestrorum, tamen per hanc epistolam gratulatoriam significare volumus nos magnopere gaudere, quod Universitas vestra per quinquaginta annos floruit multisque discipulis et ipsi patriae profuit, nec minus speramus etiam in posterum eam multis profuturam eiusque gloriam perpetuam fore.

M. Jaeger

Senatus Gron. Rector.

I. B. Cohen

Senatus Gron. Actuarius.

Hamburg.

Academia Hamburgensis Universitati Litterarum Regiae
Hungaricae Francisco-Josephinae

festos dies semisaeculares celebraturae, cum professorum suorum tanto itinere vacet nemo, his litteris rectoris manu subscriptis ex animi sententia gratulatur optatque ut sollemnibus illis bonarum artium in Hungaria Horis laetissima capiantur auspicia.

Datum Hammaburgi die XV. mensis Junii a. 1922.

I. Kummell.

Hannover.

Der Rector
der Technischen Hochschule
Hannover.

Hannover, den 15. Juni 1922.

Namens des Senats der Technischen Hochschule Hannover sage ich für die ehrenvolle Einladung zur Teilnahme an der Feier des fünfzigjährigen Bestehens der Franz-Josefs-Universität meinen ergebensten Dank und spreche gleichzeitig meine herzlichsten Glückwünsche zu dem Ehrentage aus.

Dr. C. Müller,

Heidelberg.

Universität Heidelberg
Rectorat.

Heidelberg, den 21. Juni 1922.

An die Franz Josef-Universität

Szeged.

Wir danken der Franz Josef-Universität Szeged verbindlichst für die Einladung zur Feier ihres 50. Stiftungsfestes. Von der Entsendung eines eigenen Vertreters müssen wir wegen der damit verbundenen grossen Kosten leider absehen. Die Uebermittlung unserer Glückwünsche wird eingeschlossen sein in die von dem Verband der Deutschen Hochschulen zu überreichende gemeinsame Glückwunschadresse der deutschen Universitäten.

Wir möchten aber auch hier nicht verfehlen, unsere besonderen herzlichen Glückwünsche der Jubilarin auszusprechen und sie der Gemeinsamkeit der Aufgaben und Ziele zu versichern!

Mit vorzüglichster Hochachtung
ergebenst

G. Beer
Rector.

Helsingfors.

Universitati Szegedini festum semisaeculare celebranti sincere gratulamur genti consanguineae ut artes et Litterae floreant in felici patria ex animo optat Universitas Helsingforsiensis.

Helsingfors, 1922. Juni 28.

Meilleurs felicitations aux fêtes semiséculaires puisse la lumière propagée par L'Université rendre de grands services à la patrie et à la Humanité. Haute école polytechnique Helsingfors.

Helsingfors Juni 28. 1922.

Hjelmman
rector.

Innsbruck.

Aeniponte, die 1. mensis Junii 1922.

Universitati Litterarum
regiae Hungaricae Francisco-Josephinae

gratias habemus maximas pro litteris ad nos missis, ac sinceris animis dies festos, qui paulo ante Kalendas Julias agentur, gratulamur, ut optimis omnibus eos prosequentes ita vehementer, quod propter angustias temporis huius nemo nostrum laeto illi conventui interesse poterit, dolentes.

Rector et senatus Leopoldino-Francisceae
Universitatis litterarum Aenipontanae:

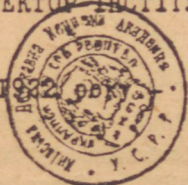
*Dr. I. Hermannus Schullern-
Schrattenhofen.*

Kiew.

Київський Державний Медичний Інститут широко вітає Університет в Шегедині в час його півстолітнього існування, прохавши його прийняти від Київського Медичного Інституту сердечні найкращі побажання щодо майбутнього його розвитку й процвітання.

Тяжкі економічні умови життя та утрудненість переїздів в сучасний мент на великий жаль не дають змоги надіслати представника до Шегедину, аби він міг взяти безпосередню участь в урочистих святах Університету й персонально його вітати.-

РЕКТОР ІНСТИТУТУ

3 " Л и п я 1922
М. КИЇВ.

Kiel.

Der Rector der Universität.

Kiel, den 9. Juni 1922.

Rector und Senat der Christian-Albrechts-Universität Kiel bedauern wegen der hohen Kosten keinen Vertreter zum Jubiläum der Universität Klausenburg nach Szegedin senden zu können, und bringen der Universität zu demselben die besten Glückwünsche dar!

*Jakob.***Kjöbenhavn.**

Nos felicitations les plus cordiales! Institut polytechnique royal à Copenhague.

1922. jun. 28.

Kobenhavns Universitet

Rectori Universitatis Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae ex animo gratias agimus, quod Hauniensem quoque Universitatem festis diebus semisaecularibus Szegedini interesse voluit. Dolemus, nos temporum rationibus prohiberi, quominus legatum mittamus, et coactos esse per litteras tantum Universitati Francisco-Josephinae gratulari.

Einar Bülmann

Rector Universitatis Hauniensis.

Köln.

Universität Köln.

Der Rector.

Köln, den 6. Juni 1922.

An

Seine Magnifizenz den Herrn Rector der Franz Josef
Universität

Szegedin.

Euer Magnifizenz

gestatte ich mir für die sehr freundliche Einladung zur Feier des 50-jährigen Bestehens Ihrer Universität verbindlichst zu danken. Leider wird es uns in Rücksicht auf die heutige Zeitlage nicht möglich sein, einen Vertreter zu der Feier zu entsenden und gestatte ich mir deshalb hiermit im Namen unserer Universität unsere besten Wünsche für eine weitere gedeihliche Entwicklung Ihrer Universität zu senden.

Ein gemeinsame Beglückwünschung der sämtlichen deutschen Hochschulen soll sich durch den Verband der deutschen Hochschulen ermöglichen lassen.

In vorzüglicher Hochachtung

*Lehmann.***Königsberg.**

Rector und Senat
der Albertus-Universität.

Königsberg, den 22. Juni 1922.

Rector und Senat der Albertus-Universität zu Königsberg i. Pr. danken der Franz-Josephs Universität zu Szegedin herzlichst für die Einla-

zung zum Feste ihres 50-jährigen Bestehens. Wir bedauern sehr, dass die Zeitverhältnisse es uns nicht gestatten, einen Vertreter zu senden.

Mit vorzüglicher Hochachtung

Kaufmann

derz. Rector.

Krakow.

Rectori et Senatui

Universitatis olim Kolozsvarensis nunc Szegedinensis

viris amplissimis

Rector et Senatus Universitatis Jagellonicae Cracoviensis

S. P. D.

Quod nos de die huiusce mensis XXIX sollemniter Vobis celebrando fecistis certiores, agnoscimus humanitatem Vestram. Quae enim necessitas inter Kolozsvaram, Arianorum nostrorum olim asylum Bemique illius, qui etiam pro Hungarorum libertate fortiter dimicavit, refugium et nostram nationem per saecula intercedebat, ea quidem Universitate anno MDCCCLXXII in urbe praeclarissimi regis Matthiae condita adeo confirmata est, ut inter multos amicos Hungaricos Professores Universitatis Vestrae benemerentissimae, ex quibus Rectorem Julium de Szádeczky semper pia colemus memoria, maxime probatos fidelesque haberemus. Itaque per hanc epistolam solemnem quantum Vestrorum affectuum, quibus sollemnia semisaecularia prima his diebus festis celebratis, simus participes, palam profiteamur, et ut omnibus obstaculis difficultatibusque superatis studia humanitatis et optimas artes per longam saeculorum seriem colere in honorem et utilitatem Urbis Patriaeque Vestrae numquam desinatis, ex animi sententia Vobis gratulamur.

Utinam Vobis acriter enitentibus, ut floreat crescat Universitas Vestra, prospere permulta succedant, id nos optamus atque cupimus omnes Vestri collegae Cracovienses.

Dabamus Cracovie die XXIV m. Junii a. d. MCMXXII.

Wladimiro Oltmann
Senatus actuarius.

Juliano Nowak
Iterum rectore magnifico.

Lausanne.

Université de Lausanne.

Le Recteur.

Lausanne, le 30 mai 1922.

Monsieur le Recteur de l'Université de

Szeged (Hongrie).

Monsieur le Recteur et très honoré collègue,

J'ai l'honneur de vous accuser réception de votre très aimable invitation à envoyer un délégué au cinquantenaire de votre Université, pour le 29 Juin 1922.

Très touchée d'une si courtoise attention, l'Université de Lausanne regrette de ne pas pouvoir s'y rendre, la date des fêtes coïncidant avec le début des sessions d'examens.

Veuillez agréer, Monsieur le Recteur et très honoré collègue, avec les meilleurs vœux pour la prospérité de votre Haute École, tous mes remerciements et l'assurance de mes sentiments très respectueux.

Frank Olivier
Recteur.

Leipzig.

Universität Leipzig.

Leipzig, am 9. Juni 1922.

Rector et senatus Universitatis Lipsiensis Universitati
Literarum Regiae Hungaricae
Francisco-Josephinae

S. P. D.

Gratissimum nobis fecistis, quod ad semisaecularia sollemnia una vobiscum celebranda nos vocavistis atque hospitaliter invitavistis. Itaque aegre ferimus, quod temporum iniquitas nos impedit, quominus unum e nostris delegemus, qui viva voce ipsis diebus festis vota Lipsiensia pro salute universitatis Francisco-Josephinae coram conventu vestro nuncupet. Sed absentiam nostram humaniter vos excusaturos esse persuasum habemus, neque minus ut vobis persuadeatis rogamus animos certe nostros celebritati Szegedinensi volentes propitios interfuturos esse, universitati vestrae in alterum dimidium saeculum fausta omnia augurantes.

Dr. Ricardus Heinze
h. t. rector universitatis.

Lemberg.

Festos dies semisaeculares agenti poloni polytechnici Leopolitani senatus professorumque collegium salutem plurimam dicit. Maximilianus Huber rector.

Lwow, 28. Juni 1922.

Leiden.

L. B. a. d. III. Non. Iun. anni MCMXXII.

Rector et Senatus Universitatis Lugduno-Batavae summo cum gaudio epistolam acceperunt qua Universitas Litterarum Regia Hungarica Francisco-Josephina iam semisaeculares sibi illuxisse dies festos testatur.

Quodnisi itineris longum spatium molestiaeque graves obstare videntur, ne Senatus nostri legatus in vestros usque fines se conferret, coram declarassemus id quod nunc chartae mandari placuit: Universitati vestrae natales totiens iam celebratos ex intimo corde gratulamur, utque saepius redeat festissimus ille dies fore speramus.

C. Snouck Hurgronje
Rector Magnificus.

Liège.

Liège, le 1 Juin 1922.

L'Université de Liège remercie Monsieur le Recteur de l'invitation qu'il lui a fait l'honneur de lui adresser à l'occasion de la célébration du cinquantenaire de la fondation de l'Université de Szégedin.

Elle aurait désiré s'associer par l'envoi d'un délégué, à cette cérémonie.

Mais elle regrette de ne pouvoir le faire, la plupart des professeurs étant retenus à la fin du mois de juin, par la session des examens.

Le Recteur,
Ch. Dejace.

Lissabon.

Serviço Da República

Universitati Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae, nuper Szegedinum translatae

Facultas Scientiarum (olim Schola Polytechnica)

Universitatis Litterarum Olisiponensis.

S. P. D.

Pergratae nobis fuerunt litterae, quibus comiter nos invitabatis ut vobis festos dies semisaeculares celebrantibus per aliquem nostrum interressemus.

Impedimenta quae supervenerunt obstant quominus vestra et nostra vota expleamus. Ab hac tamen Europae occidentali ora festum semisaeculare vobis ex animo gratulamur simulque asseverationem nostrae observantiae ut accipiatis precamur.

Olisipone, die XX. mensis Junii anno 1922.

Almeida Lima
Facultatis Director.

Liverpool.

The University of Liverpool.

The Rector of the Franz Joseph University of Szeged.

Sir,

On behalf of the Council and Senate of the University of Liverpool I have the honour to acknowledge the receipt of your most courteous invitation to this University to participate in the forthcoming celebration of the Jubilee of the Franz-Joseph University.

I have to inform you with regret that, in consequence of our University being still in session on June 29, it is not possible to appoint any member of the Senate, or professorial body, as our representative, nor is there any member of the Council who is in the position, at this season, to journey to Hungary as our delegate.

All that is left to me, therefore, is to convey to you in writing the hearty good wishes of this University for the continued and increasing prosperity of our sister institution at Szeged. For many generations there has been close sympathy between the Hungarian and British peoples, based upon a

like love of freedom for our institutions, like independence of thought and enjoyment of sport and bodily exercise. May these manly virtues so stimulate all in the Franz Joseph University, Senate and Students alike, that in its new surroundings it may experience progressively increasing strength and ever growing reputation.

14 June 1922.

George Adami
Vice-Chancellor.

London.

University of London,
South Kensington,
London, S. W. 7.
22. June 1922.

Sir,

I am directed by the Vice-Chancellor to thank you for your gracious invitation to send a delegate to attend the celebrations of the Fiftieth Anniversary of the Francis Joseph University at Szeged on 29 June last.

It would have afforded great pleasure to some of our members to have been present on this occasion, but unfortunately no representative could be found whose engagements would permit of his being absent from England on the date in question.

The Vice-Chancellor desires to take this opportunity of conveying the best wishes of the University of London to the Francis Joseph University for its continued prosperity.

I have the honour to be,
Sir,

Your obedient Servant,
Vernon E. Wall.
Secretary to the Establishment
and General purposes Committee.

University College, London.

June 9th. 1922.

Sir,

The Committee of University of London University College, and the Professorial Board have received with gratification the courteous invitation addressed to them by the University of Szeged to send a representative or representatives to be present at the Celebrations to be held on 29th June, 1922 of the Jubilee of the Foundation of that University in 1872 at Kolozsvár.

The University College Committee and the Professorial Board desire to convey to their eminent colleagues of the University of Szeged their congratulations upon this auspicious occasion and their good wishes for the future prosperity of the University, which possesses so eminent a record, and which has contributed in so distinguished a way to the advancement of learning.

It is a matter of great regret to the University College Committee and the Professorial Board that the shortness of your notice makes it impossible for them to find a representative who can be present at the Celebrations, to convey in person the good wishes which they thus express.

Moreover, the date which has been selected for the Celebrations at Szeged comes at a time when all the members of the staff of this College are engaged in the examinations which come at the end of the session, and they are thus unable to be absent from the College.

We beg to remain, Sir,

Your obedient Servants,

(legi non potest)

Chairman of the University College Committee.

Gregory Foster Provost.

Chairman of the University College

Professorial Board.

Lund.

Inclutae Universitati Francisco-Josephinae strenuae litterarum et scientiae iam per quinquaginta annos altrici sacra semisaecularia rite celebranti congratulatur et pro perpetua felicitate pia vota sua nuncupat regia Universitas Carolina Lundensis — Axel Moberg prorector.

Lund, 1922. Juni 28.

Lyon.

Facultés Catholiques

De Lyon.

L'Université catholique de Lyon ne pourra pas se faire représenter à la fête du cinquantenaire de l'Université de Szeged, mais elle s'unit de coeur à cette fête, et offre à cette occasion, à Monsieur le Recteur, et à Messieurs les Professeurs, l'hommage de sa fraternelle sympathie.

Lyon 3 juin, 1922.

Lavallée

Recteur.

Université De Lyon.

Lyon, le 16 Juin 1922.

Le Recteur, Président du Conseil de l'Université à Monsieur le
Recteur de l'Université de Szegedin.

J'ai fait part au Conseil de l'Université, lors de sa dernière séance, de l'invitation que vous avez bien voulu lui adresser à l'occasion de la célébration du cinquantenaire de la fondation de l'Université de Szegedin.

Le Conseil de l'Université, se trouvant dans l'impossibilité de s'y faire représenter, m'a chargé de vous exprimer, avec tous ses regrets, l'expression de ses plus affectueux sentiments de bonne confraternité et ses meilleurs vœux pour la prospérité de votre belle Université.

Veuillez agréer, mon cher Collègue, l'expression de mes sentiments les plus distingués et dévoués.

Paul Joubin.

Madison.

The University Of Wisconsin
Madison.

Office Of The President

June 28, 1922.

Sir:

The University of Wisconsin has received the invitation of the University of Letters at Szeged to be represented at the celebration of its Fiftieth Anniversary on June 29 next.

I regret that the time is so short that it has not been possible for us either to arrange for a personal representative from our own number or even to send a letter of congratulation which shall reach you in time for the celebration.

I have, however, cabled to Theodore Brentano, United States Minister at Budapest, asking him to represent the University of Wisconsin and to present our congratulations. Judge Brentano will, either in person or by letter, extend to the University of Szeged the congratulations of the University of Wisconsin and will express our earnest hope and expectation for the prosperity and success of your University.

I am, Sir, with great respect,

Very faithfully yours,

E. A. Birge

President, University of Wisconsin.

From: Madison, Wisconsin.

To: Theodore Brentano, American Minister, Budapest.

Dated: June 19, 1922.

Wisconsin University requests You represent its anniversary University Szeged and present congratulations.

Birge, President.

From: Williamstown, Mass.

To: Amlegation, Budapest, (American Minister).

Dated: June 17, 1922.

Please present greetings from Williams College University of Szeged fiftieth anniversary.

Garfield.

Szegedi Egyetem Rectora, Szeged.

A Williams amerikai kollegium elnöke, Garfield, megkérte követségünket, hogy intézete üdvözléseit és jókívánságait tolmácsoljuk önnek és kollégáinak egyetemük alapításának ötvenéves évfordulója alkalmából, mely érzelmekben magam is osztozom.

Budapest, 1922. június 24.

Brentano, amerikai követ.

Dr. Birge, a Wisconsini egyetem elnöke táviratilag megkért, hogy egyetemének és saját jókívánatait tolmácsoljam egyetemük évfordulója alkalmából, fogadják részemről is legjobb kívánataimat.

Budapest, 1922. június 28.

Brentano, amerikai követ.

Madrid.

Universidad Central
„España“.

Regiae Academiae litterariae,
Francisci Josephi nuncupatae,
in civitate Szeged, Pannoniae,
Rectori amplissimo S. P. D.

Cum ad celebrandam pridie Kalendas Julias commemorationem vestrae almae Academiae litterariae, ab hinc L annis in civitate Regis Matthiae, Kolozsvár, conditae, nuper legitime anno MCMXXII in civitatem Szeged translatae, perofficiose a te ac benevolentissimo animo per litteras invitaremur, non potuimus quin et vobis amicissime congratularemur ac maiore qua potuimus ratione honorem tantae recordationi conferremus.

Quo circa ad Eugenium Hillebrandium, Nemzeti Musaei in Budapest illustrissimum Doctorem, nobilem apud Madgyares ac praestantissimum virum, nostrique familiarissimum, ut huius almae Academiae Matritensis personam gereret, litteras hac ipsa die mittebamus.

Quod reliquum est, eo in vestros Doctores animo, ea voluntate nostros omnes huius Matritensis Academiae Doctores esse credatis, ut Deum O. M. deprecari non desistant quominus Institutionem istam vestrae praestantissimae Academiae, optimis novis auspiciis instauratam, felicitare ac prosperis rebus omnibus cumulare velit, faxitque ut quae semper inter nostros Doctores nostrasque Academias extitit coniunctio ac necessitudo, ad maiorem Pannoniae et Hispaniae gloriam et decus, et renovetur et in dies augeatur. XV. Kal. Jun. Matriti.

Academiae litterariae Matritensis Rector
José R. Carracido.

Universidad Central
„España“

Madrid, 16 de Junio de 1922.

Sr. Doctor Eugen Hillebrand, profesor del Nemzeti Muzeum

de Budapest.

Invitada esta Universidad de Madrid para asistir a las fiestas conmemorativas del cincuentenario de la fundación de la Real Universidad literaria hungara de Francisco José, en Kolozsvár (ciudad del rey Matthias) trasladada a la de Szeged, donde reside, actualmente, y que se celebrarán en esta ciudad el día 29 de Junio, corriente;

Siendo el deseo de la Universidad de Madrid rendir el homenaje de su representación en dicha solemnidad académica a la citada Universidad hermana,

El Rectorado, en estimación de las circunstancias que en usted concurren y de las relaciones de compañerismo que le unen el Catedrático de la Facultad de Filosofía de esta Universidad Don Hugo Obermaier, conformándose con su propuesta, ha tenido a bien otorgar a usted la representación de la Universidad de Madrid en la referida solemnidad conmemorativa de la fundación de la Real Universidad de Szeged; según se comunica al Rector de la misma, con esta fecha.

Rogando a V. que se digne aceptar la misión que se le encomienda, en lo que se vera muy honrada y recibirá especial favor esta Universidad de Madrid, en cuyo nombre le anticipa ex presivas gracias, testimoniándole la consideración personal mas distinguida el que suscribe.

El Rector,
José R. Carracido.

Manchester.

From The Vice-Chancellor,
The University,
Manchester.

June 23 rd 1922.

Sir,

I much regret that the University of Manchester is unable within the short time available, to appoint a delegate who would be able to attend on their behalf the Celebration of the 50th Anniversary of the Universitas Hungarica Francisco-Josephina.

Will you allow me therefore on behalf of the University, to express our sincere congratulations to your University on this occasion, and may I take the opportunity of conveying hearty Greetings from the University of Manchester, which has watched and will continue to watch with the greatest interest the progress of your great University? We trust that her work will be continued with ever increasing vitality: we realise that we are colleagues in the cause of Higher Education: and we wish you all prosperity.

May I add a word of fraternal greeting to you personally and express my regret that I am unable to be with you on this auspicious occasion.

I have the honour to be
Your obedient servant,

H. A. Miers
Vice-Chancellor.

Marseille.

Universitas Aquarum Sextiarum Massiliensis
Universitati Hungaricae Francisco-Josephinae

S. D. P.

Benignissimis litteris vestris comiter jussi legatum ad vos mittere qui die XXIX mensis hujus Junii ludis semisaecularibus Universitatis Francisco-Josephinae interesset, libenter honorificentissimae illi vestrae invi-

tationi obtemperaremus, nisi legato nostro iter tam longinquum, praelectionum aestivarum ambitu ipso jam nimis coartato, ab Aquis Sextiis usque ad Hungariam peragendum voluntati nostrae explendae perincommode obstaret. Itaque his litteris certe vobis significare volumus et quam aegre feramus gratissimo ab illo officio nobis esse definiendum et quibus sinceris votis exoptemus ut Universitas vestra vivendi cursum quo in civitate Kolozs-varensi quinquaginta abhinc annos ingressa est, in nova sua sede fauste, feliciter, fortunate percurrat omnemque per aetatem bonarum artium ac litterarum laude floreant.

Dabamus Aquis Sextiis die X. mensis Junii A. MCMXXII.

Le Récuteur

Président du Conseil de l'Université,

J. Layot.

Milano.

R. Istituto Tecnico Superiore
(R. Politecnico)
Milano

Mediolani, ante diem oct. Idus Jun.

Rector Magnifice,

Gratias ex animo tibi ago de honorifica vocatione, et vehementer gratulor laetorque tum praesenti, tum futura Francisco-Josephinae Universitatis claritudine. Etsi autem mihi meisque collegis nihil est optatius, fieri tamen non potest, cum Polytechnicum nostrum, perinsignis viri Caesaris Saldini obitu, akefalon, ut graece dicitur, sit.

Sed si adversae res non sinent nos festos dies semisaeculares celebrantibus interesse, „et vivas reddere voces“, ut Vergilii nostri utar verbis (voluntati tuae, vel potius nostrae, obsecutos), tu tuique, doctissimi collegae velim vobis ita persuadeatis nos animorum conjunctione adiuturos. *Quod felix, faustum, fortunatumque siet. Vale*

E. Paladini

Praeses pro temp.

München.

Der Rector
der
Technischen Hochschule.

München NW. 2. den 30. Mai 1922.

Für die freundliche Einladung zum 50-jährigen Gründungsfeste der Universität danke ich verbindlichst. Zu meinem Bedauern durch die hiesigen dienstlichen Verpflichtungen verhindert, dem Feste beizuwohnen, wünsche ich der Feier recht frohen Verlauf und Ihrer Hochschule weiteres Blühen und Gedeihen.

Hochachtungsvoll

Dr. W. v. Dyck.

Rectorat der
Universität München.

München, 6. Juni 1922.

An das Rectorat der Universität

Szegedin.

Für die freundliche Einladung zum 50-jährigen Universitäts Jubiläum der Universität Szegedin beehren wir uns verbindlichst zu danken. Da die Feier in die Mitte unseres Sommerhalbjahres fällt, bedauern wir an der Feier nicht teilnehmen zu können. Wir bitten daher auf diesem Wege Ihrer Universität die herzlichsten Glückwünsche übermitteln zu dürfen.

v. *Drygalski*
Rector.

Münster i. W.

Der Verband der deutschen Hochschulen als Vereinigung sämtlicher Universitäten, technischen, forstlichen, landwirtschaftlichen und tierärztlichen Hochschulen, und Bergakademien des deutschen Reiches entbietet
der Franz Josef-Universität zu Szegedin

zur 50-Jahrfeier ihrer Gründung Gruss und Glückwunsch. Möge es der Franz Josef-Universität vergönnt sein, nach dem schmerzlichen Scheiden aus ihrer bisherigen historisch so bedeutsamen Wirkungsstätte in dem voranstrebenden Szegedin zu einer neuen Blüte emporzusteigen und wie bisher Männer ihr eigen zu nennen deren Namen auch in anderen Ländern einen guten Klang haben. Von der Überzeugung durchdrungen, dass die Universitäten durch selbstlose Arbeit für die Wissenschaft und ihre Lehre ihrem eigenen Vaterlande die besten Dienste erweisen und mitwirken an dem grossen Werke der inneren Befriedung Europas, grüssen die deutschen Hochschulen die Universität Szegedin mit dem aufrichtigen Wunsche nachbarlicher Zusammenarbeit im Dienste der Menschheit.

Der Vorsitzende des Verbandes der
deutschen Hochschulen Professor

Dr. Schenck
Geheimer Regierungsrat.

Münster in W. Juni 1922.

Der Rector

der Westf. Wilhelms-Universität.

Münster den 22. Juni 1922.

Für die freundliche Einladung zur Feier des 50-jährigen Bestehens der Franz-Josephs-Universität in Szegedin sage ich im Namen des Senats der Westfälischen Wilhelms-Universität Münster den herzlichsten Dank. Bei der weiten Entfernung war es uns leider nicht möglich, einen Vertreter zu der Feier zu entsenden. So entbieten wir auf diesem Wege der Franz-Josephs-Universität unsern herzlichsten Glückwunsch zu ihrem Festtage: möge ihr eine glückliche und ruhmvolle Entwicklung in dem Geiste, in dem sie einst in Klausenburg gegründet worden ist, auch an ihrem neuen Sitze beschieden sein!

R. Rosemann.

Napoli.

Rectori Magnifico
Regiae Universitatis litterarum Hungaricae
Francisco Josephinae
— Rector —
Regiae studiorum Universitatis Neapolitanae salutem
plurimam dicit.

Innumeras Tibi, praeclarissime Vir, gratias agimus, quod nos ut vobis festos dies semisaeculares istius amplissimae Universitatis celebrantibus adessemus, oraveris. Sed hisce diebus conlegae omnes, philosophiae ac litterarum cursibus expletis, partim alius alio vocatus abscesse-runt, partim periculo discipulis faciundo praesunt; cuius rerum concursus nunc temporis nos valde taedet. Nihilo minus, nisi corporibus, animis quidem adsumus, atque ut decus istius Universitatis patriae bonisque artibus in dies augescat, vehementer exoptamus. Vale.

Data est Neapoli X Kal. Julias.

Johannes Miranda
Regiae Universitatis Neapolitanae
Rector.

Neuchâtel.

Université de
Neuchâtel.

Neuchâtel, le 7. Juin 1922.

Monsieur le Recteur de l'Université de

Szegedin.

Monsieur le Recteur,

Nous avons été très touchés de votre aimable invitation aux cérémonies qui marqueront le cinquantième anniversaire de votre université.

La distance et les circonstances économiques actuelles ne nous permettent pas de nous faire représenter à ces fêtes solennelles. Nous le regrettons bien vivement, mais sommes heureux de pouvoir au moins vous adresser nos félicitations et nos vœux sincères pour le développement de votre université dont le rôle est plus important et la tâche plus grande aujourd'hui que dans le passé.

Agréez, Monsieur le Recteur, l'assurance de ma haute considération.

Le Recteur
Meckenstock.

Oxford.

Oxford, 30. May 1922.

University Registry.

Dear Sir

The kind invitation from your University to the University of Oxford to participate in the celebration, on June 29, of the fiftieth anniversary of the foundation of the University of Szeged, was duly laid

before the Hebdomadel Council. The Council direct me to return their warm thanks, in the name of the University of Oxford, to your University for the honour of your invitation: but at the same time to express their regret that the shortness of time makes it impossible for them to find a suitable Delegate to represent the University on June 29 in Hungary.

J am, Sir
Yours faithfully

C. Leudesdorf
Registrar of the University.

Paris.

École libre
des Sciences Politiques.

Paris, le 29 Mai 1922.

Monsieur le Recteur,

Vous avez bien voulu inviter l'École des Sciences politiques à se faire représenter aux fêtes du Cinquantenaire de la Fondation de l'Université royale hongroise François-Joseph.

J'aurais très vivement désiré que l'École put répondre à cette courtoise invitation en déléguant auprès de vous un membre de son corps enseignant. Malheureusement, la date des fêtes organisées par vos soins coïncidant avec celles des examens de fin d'année de l'École des Sciences politiques, il est matériellement impossible de donner suite à ce projet et de participer à la manifestation en question.

Je tiens cependant à vous dire combien j'ai été sensible à votre aimable pensée et à vous en exprimer nos vifs remerciements.

Avec mes regrets renouvelés, veuillez agréer, Monsieur le Recteur, les assurances de ma considération très distinguée.

Eugène Eichthal
directeur.

Le Collège de France
à Monsieur le Recteur de l'Université des Lettres
Francisco-Josephina à Szeged

Hongrie.

Monsieur le Recteur,

J'ai transmis à mes Collègues du Collège de France l'invitation que vous avez bien voulu nous adresser à l'occasion de la célébration du cinquantenaire de l'Université François-Joseph.

Mes Collègues, très touchés du témoignage d'estime donné, en leur personne, au haut enseignement supérieur Français, auraient été heureux de pouvoir accepter cette invitation.

Mais, retenus, en cette fin d'année scolaire, par les obligations de leur enseignement, ils ne pourront, à leur grand regret, être représentés aux fêtes que votre Université organise pour le 29 Juin prochain. Ils tien-

nent du moins à vous faire connaître les vœux qu'ils forme pour sa prospérité.

Veuillez agréer, Monsieur le Recteur les assurances de ma haute considération.

L'Administrateur de Collège de France, Membre de l'Institut

Maurice Croiset.

Paris le 2. Jun 1922.

École Polytechnique.

Le Général Bunoust Commandant l'École Polytechnique,
à Monsieur le Recteur de l'Université

de Szeged (Hongrie).

Monsieur le Recteur,

J'ai l'honneur de vous exprimer mes remerciements cordiaux pour avoir pensé à associer l'École Polytechnique de Paris à la célébration du Cinquantenaire de la fondation de l'Université Hongroise François-Joseph.

Je regrette vivement d'être obligé de décliner votre invitation, la fin de Juin étant pour tout mon personnel comme pour moi-même une période de travail intense et pendant laquelle aucun déplacement de cette nature ne saurait être admis.

Je vous prie d'agréer les vœux les plus sympathiques du personnel de l'École Polytechnique pour la prospérité toujours croissante de votre Université, et de vous tenir assuré, Monsieur le Recteur, de ma haute considération.

Le Colonel Bernard

Com^{te}. en Second l'École Polytechnique.

Institut Catholique

De Paris.

Paris le 22 Juin 1922.

Monsieur le Recteur,

Nous avons bien reçu le lettre par laquelle vous nous faites l'honneur d'inviter notre Université catholique à se faire représenter au cinquantième anniversaire de l'Université de Szegedin.

Nous sommes très sensibles à cet honneur. Malheureusement, cet anniversaire coïncide avec la clôture de notre année scolaire, et les professeurs sont en ce moment retenus par les examens.

Vous nous permettez donc de nous unir seulement de coeur à cette fête jubilaire et nous vous présentons, avec nos excuses, tous nos vœux pour la prospérité de votre Université.

Veuillez agréer, Monsieur le Recteur, l'expression de nos sentiments respectueux et dévoués.

Alfred Baudrillart

recteur,

de l'Académie française.

Prag.

Deutsche Universität
in Prag.

Prag, den 26. Juni 1922.

An die Kgl. ung. Franz-Josef Universität
in Szeged.

Die deutsche Universität in Prag beglückwünscht die Kgl. ung. Franz-Josef Universität zu Kolozsvár zu Ihrer Jubelfeier, an welcher teilzunehmen ihr leider nicht möglich ist, auf das herzlichste.

Der Rector.

Rectorat
der deutschen Technischen Hochschule
in Prag.

Prag, am 7. Juni 1922.

An die Königlich-ungarische Franz-Josef Universität
in Szegedin.

Der gefertigte Rector bringt anlässlich der Feier des fünfzigjährigen Bestandes der königlich-ungarischen Franz-Josef Universität namens des Professorenkollegiums der Deutschen Technischen Hochschule in Prag die besten Glückwünsche zum Ausdruck.

Gleichzeitig bittet er, das Fernbleiben eines Vertreters der Deutschen Technischen Hochschule bei der am 29. Juni stattfindenden Feier entschuldigen zu wollen.

Dr. Gessner
dzt. Rector.

V. Praze, dne 14. června 1922.

ze dne
Rectorátu university

v. Szegedině.

Podepsaný rectorát dovoluje si jménem českého vysokého učení technického v Praze u příležitosti padesátého výročí university Szegedínské přátí jí do dalšího padesátiletí plného zdu.

Rectorát českého vysokého učení technického v Praze

(legi non potest)
rector.

Riga (Lettland).

Universitas leatviensis Rigensis Universitati hungaricae Szegediniensi festos dies semisaeculares celebranti gratulatur et sperat eam semper florentem fore. = Universitatis leatviensis rector Felsberg.

Riga, 1922. Jun. 27.

Sevilla.

Rectori Universitatis Hungaricae
Francisco-Josephinae Szegedinae.

Universitatis Hispalensis ob invitationem humaniter sibi factam in semisaecularia primordii Universitatis suae festa tertio Kalendas Julias celebranda, maximas persolvit grates, eumque certiores facit haud parum sibi dolendam impossibilitatem, qua laborat, etiam per legatos adeundi solemnina.

Amicissime salutatur, de festis congratulatur ac felicissimos exoptat exitus

Hispani XII. Kalendas Julii an. MCMXXII.

Joachim Hazañas
Rector.

Sheffield.

The University, Sheffield.

12th June, 1922.

Sir,

I am directed to acknowledge the courteous invitation received by the University of Sheffield to send a Representative to the Celebration of the 50th Anniversary of the Franz-Josef University.

I am directed to express the deep regret of the University of Sheffield that as the Celebration falls in Term time it is unable to send a Representative to the ceremony.

I am, Sir,
Your obedient Servant,
Gibbons
Registrar.

St. Andrews.

The University,
St. Andrews.
27th May, 1922.

The Rector of the
Royal Hungarian Francis Joseph University,

Szegedin
Hungary.

Dear Sir,

On behalf of the University of St. Andrews, I have to acknowledge receipt of your invitation for the Jubilee Celebrations of your University to be held in June. I fear that it will not be possible for the University to appoint a representative, but on behalf of the Senatus I express the hope that your festivities will be successful and pleasant, and that all will go happily.

Yours faithfully
Andrew Bennett
Secretary.

Stockholm.

Rectors Embetet
vid
Stockholms Högskola.

Monsieur le Recteur
de l'Université Francisco-Josephina

Szeged.

C'est avec des sentiments de vive sympathie que l'université de Stockholm a reçu votre aimable invitation d'être représentée au jubilé semi-séculaire de votre université, dont le haut prestige scientifique a su braver les vicissitudes graves et pénibles de ces dernières années.

Convaincus que les solennités de votre jubilé vont offrir aux assistants de riches occasions de renouer les relations scientifiques interrompues depuis tant d'années, nous sommes désolés d'être forcés de nous en abstenir et de ne pas pouvoir que par écrit vous exprimer les vœux les plus sincères pour le bonheur et la prospérité de l'université „Francisco-Josephina“.

Veuillez agréer Monsieur le Recteur et très honoré collègue l'assurance de ma considération la plus distinguée.

Bendixson
Recteur.

Stuttgart.

Rector und Senat
der Technischen Hochschule.

Stuttgart, den 1. Juni 1922.

Der Senat der Technischen Hochschule dankt für die freundliche Einladung zu der Feier des 50-jähriger Bestehens Ihrer Universität, bedauert aber, infolge der Zeitverhältnisse von der Entsendung eines Vertreters absehen zu müssen.

Ich wünsche der Feier einen glücklichen Verlauf und begrüße Sie
mit ausgezeichnete Hochachtung. Ihr ergebener
W. Maier.

Tokyo.

Tokyo Teikoku Daigaku
(Imperial University of Tokyo)

Tokyo, Japan June 29, 1922.

Dr. Casparus Menyharth,
Rector of the Royal Francisco-Josephina University
of Letters,

Dear Sir,

On behalf of the Imperial University of Tokyo, I have the honour of acknowledging receipt of your kind invitation to the semi-centennial fête of your city to be held June 29th, 1922.

I am, however, very sorry that the pressure of time and the long distance that separates us from you do not allow us to accept your kindness, but

I take this opportunity to express our felicitations on that happy occasion, and also our best wishes for the future prosperity of your University.

Yours sincerely,

Y. Kozai
President.

Tübingen.

Akademisches Rectoramt

Tübingen, den 30. Mai 1922.

Die Universität Tübingen dankt für die freundliche Einladung zum fünfzigjährigen Gründungstag der Francisco-Josephina Universität und wünscht unter dem Ausdruck des Bedauerns, keinen Vertreter entsenden zu können, sie möge auch fernerhin zur Förderung der Wissenschaft wachsen und gedeihen.

Rohr.

Upsala.

Universitati Hungaricae Francisco-Josephinae sollemnia semisaecularia agentis quinquaginta annos magna cum laude peractos ex animi sententia gratulatur Universitas Upsaliensis omniaque in posterum bona et laeta exoptat Stavenow.

Upsala 1922. Juni 28.

Wales.

Prifysgol Cymry.

University of Wales.

University College of South Wales
And Monmouthshire,
Cardiff.

Amplissimo Senatui Universitatis Litterarum Regiae
Hungaricae Francisco-Josephinae
Vicecancellarius Professores Praelectores Doctores
Universitatis Cambrensis.

S. P. D.

Rem nobis pergratam fecistis, viri doctissimi, quod Academiae vestrae ex inclyta illa Matthiae Corvini regis vereque Magyarica urbe in civitatem florentissimam celeberrimamque Szegedinum nuperrime translatae semisaecularia propediem celebraturi, etiam nostram Academiam gaudii vestri in partem vocare voluistis.

Etenim nos quoque gaudemus tam insignem Musarum sedem tot tantisque fortunae casibus modo conflictatam — de quibus quanto animi dolore commoti audivimus! — aliquando tandem patriae vestrae restitutam. Hodie vera non iam recentis fortunae in commemoratione versari volumus: iuvat potius optare, cum vestrum omnium et patriae ipsius ad communem utilitatem libera in Hungaria Universitas quoque vobis revera libera denuo

constituatur, libertatis pristinae arx et asylum etiam in posterum futura, ut Academia vestra translata bonis artibus fovendis vigeat usque floreatque, ut tot studiorum disciplinae artius inter se coniunctae velut corpus in unum coalascent, ut nativae Magyarorum virtutes vel clarius enitescant. Supervacaneum profecto est professores vestros omnes percensere, quorum nonnulli nobis quoque non ignoti sunt, quique nunc etiam translata Universitatem exornant. Etenim ne plura commemoremus, nobis certe vobiscum hospitium propterea intercedit quod unum ex alumnis professoribusque nostris nono abhinc anno antiquitatis Dacicae cognoscendae causa in Hungariam profectum nullis non opibus adiuvistis, vera illa Magyarica benignitate excepistis.

Ergo necessitudinis nostrae non immemores unum aliquem nostro e numero deligere vellemus qui nostro omnium nomine nostras omnium gratulationes legatus ad vos perferret. Nos tamen temporis et spatii intervallo iniquo exclusi et negotiis Academicis impediti mentis tamen oculis et Universitatem veluti renatam et urbem vestram florentissimam aeternorum fluminum Tisiae et Marisiae ad confluentes positam e longinquo prospicimus vitaeque vestrae per saecula plurima (ut speramus) duraturae velut omen libenter accipiemus.

Valete et sacris vestris semisaecularibus rite peractis Universitatis vestrae famam tot tantisque belli pacisque vicibus spectatam probatamque etiam in posterum illibatam conservate. Nos interim procul degentes, vobis, a. d. III Kalendas Julias sacra sollemnia auspicaturis, omnia fausta optabimus, ut quam plurima valeatis alumnorum vestrorum cum fructu maximo „vivendo vitalia vincere saecula“.

Albertus H. Trow
Vicecancellarius.

Cardiffiae, Kalendis Juniis, Anno Salutis MDCCCXXII.

Warszawa.

Rector Universitetu Szeged
wegry regiae hungaricae Universitati.

Francisco-Josephinae sacra semisaecularia rite congratulantur simulque ut quam hucusque utilem salubremque operam praestitistis nobili populo hungarico tot tamque artis vinculis cum nostra patria coniuncto eam vel multiplicatam vos praestare patiantur ea quae vos in nova sede manent benigna fata sincere exoptant universitatis Warsaviensis rector senatus ordines. Rector uniwersytetu Warszawkiego Jan Mazurkiewicz.

Warszawa, 1922. jun. 18.

Rector Senatusque Polytechnici Varsaviensis gratulantur
Universitati Litterarum Regiae Hungaricae Francisco-Josephinae
ob memoriam quinquaginta annorum exactorum ab Academia condita.
Varsavia mense Junio anno MCMXXII.

Rector
L. Staniewicz

Wien.

Akademischer Senat
der Universität Wien.

Wien, am 30. Mai 1922.

An das Rectorat der Kgl. ungar. Franz-Josef-Universität

in Szeged.

Für die freundliche Einladung zu der im Juni L. J. stattfindenden Feier des 50-jährigen Bestandes der Kgl. ungarischen Franz-Josef-Universität in Szeged beehre ich mich im Namen der Wiener Universität den verbindlichsten Dank sowie gleichzeitig die herzlichsten Glückwünsche zu dieser Feier zu übermitteln.

Von der Entsendung einer Delegation zu der Feierlichkeit muss die Wiener Universität mit Bedauern Abstand nehmen, da sie ähnlichen Einladungen von Seite ausländischer Universitäten mit Rücksicht auf die Valutenverhältnisse bisher nicht Folge leisten konnte.

Der Rector der Universität Wien.

Worcester.

Clark University
Worcester, Massachusetts.

Office Of The President

July tenth 1922.

Rector Gasparus Menyharth
Universitas Litterarum Regia Hungarica Franciscó-Josephina
Szeged, Hungary.

Dear Sir:

I wish to thank you on behalf of the Trustees and Faculty of Clark University for your cordial invitation.

We regret that we could not be represented at your celebration, but we wish at this time to send you our most sincere felicitations.

Respectfully yours,
Wallace Atwood

Würzburg.

Das Rectorat der
K. B. Julius-Maximilians-Universität
Würzburg.

Würzburg, den 2. Juni 1922.

An die Universität

Szeged (Ungarn).

Die Universität Würzburg dankt verbindlichst für die lebenswürdige Einladung der Franz-Joseph Universität Szeged zur 50-jährigen Jubelfeier. Zu ihrem Bedauern wird sie nicht in der Lage sein, einen Vertreter aus ihrer Mitte zu der Feier zu entsenden, wird aber des 29. Juni durch ihre Glückwünsche gedenken.

K. Wessely.

Zürich.

Zürich, den 3. Juni 1922.

Universität Zürich
An Rector und Senat der Universität

Szegedin.

Für die freundliche Einladung zur Feier des 50-jährigen Bestehens Ihrer Universität sagen Ihnen Rector und Senat unserer Universität besten Dank. Die Feier fällt in unser Sommersemester und unsere Professoren sind durch ihre Amtspflicht verhindert, grössere Reisen zu unternehmen. Wir bedauern daher, eine Vertretung zu Ihrer Feier nicht abordnen zu können, wollen aber nicht unterlassen, Ihnen zu diesem Tage unsere herzlichsten Glückwünsche auszusprechen. Ihre Universität hat bereits ein halbes Jahrhundert der Wissenschaft und der Kultur gedient. Möge sie auch an ihrer neuen Stätte sich weiter entwickeln, blühen und gedeihen zum Wohle Ihres Landes und beitragen zur Förderung der Wissenschaft.

Mit ausgezeichnetener Hochachtung
Im Namen der Universität Zürich

Der Rector:

E. Hafter.

* * *

Padova.

Universitas Patavina sollemnia nostra semisaecularia honoratura has editiones suas dono nobis dedit:

1. Acta Graduum Academicorum Gymnasii Patavini ab anno MCCCCVI. ad annum MCCCCL;

2. Atti della Accademia scientifica Veneto—Trentino—Istriana;

3. Memorie dell' Istituto Geologico della R. Università di Padova;

4. Memorie e documenti per la storia della Università di Padova;
hac dedicatione addita:

UNIVERSITATI · HUNGARICAE · FRANCISCO · IOSEPHINAE ·
FERIAS · SEMISAECULARES · CELEBRANTI · UNIVERSITAS · STUDI ·
PATAVINI · SEPTEM · SAECULIS · GLORIOSE · MODO · PERACTIS ·
TAMQUAM · FILIAE · IUVENTUTE · DOCTRINA · SPE · FLORENTISSIMAE ·
· OMNIA · BONA · PRECATUR.

